Доклад за резултатите от извършена междинна оценка за изпълнението на Областна стратегия за развитие на област Разград 2014-2020 г. към 31.12.2016 г.

м. Декември 2017 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ 1
ВЪВЕДЕНИЕ 2
1. Нормативно основание за извършване на междинната оценка 2
2. Методика за извършване на междинна оценка за изпълнението на ОСР и индикатори за оценка 3
ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЛАСТТА ПРЕЗ ИЗТЕКЛИЯ ПЕРИОД 6
1. Изпълнение на Приоритет 1: Постигане на устойчив и приобщаващ растеж на икономиката чрез инвестиции в нови технологии и иновации на базата на икономиката на знанието 7
2. Изпълнение на Приоритет 2: Устойчиво развитие на високоефективен и конкурентоспособен аграрен сектор 10
3. Изпълнение на Приоритет 3: Обновяване и развитие на техническата инфраструктура и на жизнената среда, подобряване качествата на околната среда 15
4. Изпълнение на Приоритет 4: Подкрепа на човешкия капитал, социално приобщаване, повишаване на жизнения стандарт 19
5. Изпълнение на Приоритет 5: Укрепване на институционалния капацитет за провеждане на ефективна регионална политика 23
ГЛАВА III. 26
РЕЗУЛТАТИ ОТ МЕЖДИННАТА ОЦЕНКА СЪГЛАСНО КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ 26
РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО И ОЦЕНКАТА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА РАЗВИТИЕ 31
ИЗПОЛЗВАНИ ПРЕЗ ПЕРИОДА РЕСУРСИ ЗА ПОСТИГАНЕ ЦЕЛИТЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ 33
ВЪЗНИКНАЛИ ПРОБЛЕМИ И ПРЕДПРИЕТИТЕ ДЕЙСТВИЯ ОТ КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ ЗА ТЯХНОТО ПРЕОДОЛЯВАНЕ, ПРЕГЛЕД НА ПРЕДИШНИ ОЦЕНКИ 39
ПРОГНОЗА ЗА ОЧАКВАНОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ ДО КРАЯ НА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ 40
ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ 42
ЗАКЛЮЧЕНИЕ 43
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ 45
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ 46
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ И ФИГУРИ 47
ПРИЛОЖЕНИЯ 48

ГЛАВА I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад представя резултатите от междинната оценка на Областната стратегия за развитие (ОСР) на област Разград 2014-2020 г. за периода 2014-2016 г. Изготвен е от „Институт за управление на програми и проекти“ ООД (Изпълнител) в съответствие с нормативните разпоредби, регулиращи провеждането на регионална политика в Република България и изискванията на добрите практики междинната оценка да се разработва от независима организация на органа на изпълнение на ОСР на област Разград – Областна администрация Разград.

1. Нормативно основание за извършване на междинната оценка

Областната стратегия за развитие на област Разград за периода 2014-2020 г. е основополагащ, стратегически, динамичен документ и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано областно развитие в посочената територия. Документът определя средносрочните цели и приоритети за развитие на областта, както и стратегическите насоки за разработване на общинските планове за развитие.

В Закона за регионалното развитие, чл.33, ал.1 се регламентира извършването на междинна оценка към средата на периода на действие на документа. Съгласно чл.33, ал.2 от същия нормативен акт междинната оценка включва:

1. оценка на първоначалните резултати от изпълнението;
2. оценка на степента на постигане на съответните цели;
3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
4. изводи и препоръки за изпълнението на съответния документ.

За осигуряване на информация и публичност на изпълнението на областната стратегия за развитие се изготвя междинен доклад.

В съответствие с чл.30 от ППЗРР **междинният доклад** за изпълнението на областната стратегия за развитие се изготвя, като се отчитат резултатите от междинната оценка на изпълнението ѝ.

Междинният доклад съдържа информация относно:

1. постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите за развитие на областта през изтеклия период;

2. резултатите от междинната оценка съгласно критериите за оценка на изпълнението на областната стратегия за развитие;

3. резултатите от наблюдението и оценката на изпълнението на общинските планове за развитие;

4. използваните през периода ресурси за постигане целите на областната стратегия за развитие;

5. възникналите проблеми и предприетите действия от компетентните органи за тяхното преодоляване;

6. прогноза за очакваното изпълнение на целите и приоритетите на областната стратегия за развитие до края на периода на действие;

7. предложения за актуализация на областната стратегия за развитие.

Основната цел на настоящата оценка на ОСР на област Разград е да представи точна информация на заинтересованите страни (министерства и ведомства, регионални и местни власти, икономически и социални партньори, неправителствени организации, граждански сдружения и др.) за резултатите от изпълнението на документа. Освен това, междинната оценка съдържа обосновани препоръки за актуализиране съдържанието на ОСР и дейностите за нейното осъществяване за остатъка от периода до 2020 г., както и действия за по-нататъшно изпълнение и наблюдение на ОСР, развитие на партньорства и осигуряване на информация във връзка с нейното изпълнение.

2. Методика за извършване на междинна оценка за изпълнението на ОСР и индикатори за оценка

Изготвянето на междинна оценка за изпълнението на ОСР (2014-2020), включи извършването на следните ***поддейности:***

- Определяне на методика за извършване на междинна оценка за изпълнението на ОСР и индикатори за оценка;
- Преглед на предходни оценки, анализ и оценка на първоначалните резултати от изпълнението;
- Анализ и оценка на степента на постигане на целите и приоритетите за регионално развитие в област Разград през периода 2014-2016 г. на основата на настъпили промени в икономическото, социалното, инфраструктурното развитие и околната среда;
- Оценка на устойчивостта на постигнатите резултати и на очертаната тенденция към средата на периода на действие на ОСР, от гледна точка на избрани икономически,

социални и екологични показатели, в т.ч. констатирани възникнали нови проблеми и потенциал за бъдещо развитие;

- Оценка на ефективността и ефикасността на използваните финансови инструменти (вкл. на ЕС) и на усвоените ресурси за изпълнение на целите и приоритетите на ОСР;
- Оценка на организацията и координацията на компетентните органи и ефективността на работа на административните структури в процеса на разработване, изпълнение, наблюдение и оценка на ОСР, вкл. по отношение на прилагането на принципа на партньорство, механизми за събиране на данни по заложените в ОСР индикатори и осигуряването на информация и публичност за изпълнението на ОСР;
- Формулиране на изводи и препоръки за актуализация на действащата ОСР и/или разработване на ОСР за следващ планов период.

Изготвянето на оценката премина през следните ***последователни фази***:

- Идентифициране на проблемната ситуация;
- Анализ на заинтересованите страни;
- Подготовка на оценката;
- Събиране на данни;
- Анализ и интерпретация на информацията;
- Вграждане на резултатите в политиката за местно и регионално развитие.

При изготвянето на оценката са използвани следните ***подходи и методи***:

- **Наблюдение** - най-прекия метод за събиране на данни и информация за изготвяне на междинна оценка на ОСР, въпреки че в доста от случаите при интерпретиране на резултатите от наблюдението се влага голяма доза субективно отношение.
- **Проучване** - за изготвяне на качествена междинна оценка е необходимо проучване на документи, информация и данни от различни дирекции и отдели в общините от региона и областната администрация, Бюрото по труда, Териториалното статистическо бюро, Интернет, изследване на познания и мнения, чрез въпросници и/или анкета и др.
- **Описание** – описват се факти, данни, резултати от изпълнението на ОСР, констатации, препоръки и изводи.
- **Анализ и Синтез** – анализира се базовата входяща информация и данни и се обобщават резултатите за нивото на изпълнение на ОСР.
- **Оценка** – оценява се степента на изпълнение, степента на постигане на заложените

цели, ефективност и ефикасност на използваните ресурси и други.

- **Сравнение** – сравняват се данни, факти, показатели и резултати. На база сравнението се правят изводи и препоръки.
- **Работа в екип** – съгласуваност, разпределение на задачите и пълен синхрон в действията на екипа за изготвяне на междинната оценка за изпълнение на ОСР.
- **SWOT анализ** – анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите за изпълнение на Областната стратегия за развитие до остатъка от периода на нейното действие.
- **Индексен метод** - изравнява равнището на даден показател или индикатор, заложен в Областната стратегия за развитие към неговото равнище в минал период или към равнище на минало време, прието за база.
- **Графични методи** – за изобразяване на данни, факти, тенденции, чрез геометрически изображения на функционална зависимост с помощта на линии на равнината. При изготвяне на междинната оценка и проекта на актуализиран документ на Областната стратегия за развитие ще се прилагат всички видове графици, като диаграми за сравнение на време и редове, криви за разпределение, графици, статистически кардиограми и др.

Изпълнителят е извършил оценката на база на надеждни статистически, фактологически и финансови данни от официални източници на информация и от собствено проучване.

В структурно отношение оценката и доклада следват залегналата последователност в ЗРР и ППЗРР.

ГЛАВА II.	ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЛАСТТА ПРЕЗ ИЗТЕКЛИЯ ПЕРИОД

Постигнатият напредък по изпълнението на целите и приоритетите е проследен чрез изпълнените проекти и инициативи с принос към ОСР Разград. За тази цел са обобщени следните източници на информация:

1. Списък с изпълнявани проекти от общините в област Разград в периода 2014-2016 г. Списъкът не включва проекти с финансиране от европейските проекти;
2. Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България за периода 2007-2013 г.;
3. Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България за периода 2014-2020 г.;
4. Отчети за изпълнението на общинските планове за развитие за периода 2014-2016;
5. Отчети за изпълнението на капиталовите програми на общините за периода 2014-2016 г.

Приетата Визия на ОСР Разград 2014-2020 г. е:

Област Разград – развит фармацевтичен, керамичен и аграрен център на Северна България, с балансирана, конкурентоспособна икономика, съхранена природа, обновена инфраструктура и жизнена среда, осигуряващ добър жизнен стандарт на своите граждани, привлекателен за млади хора, инвеститори и туристи.

За изпълнение на визията са формулирани **4 стратегически цели, които се осъществяват в общо 5 приоритетни направления.** Във всяко приоритетно направление са очертани **специфични цели**, изпълнението на които е представено по-долу.

В съответствие с чл. 32 от ЗРР за областната стратегия за развитие не се изготвя предварителна оценка. Друга междинна оценка също не е изготвяна, затова настоящата междинна оценка е първа и представя резултатите за периода 2014-2016 г.

1. Изпълнение на Приоритет 1: Постигане на устойчив и приобщаващ растеж на икономиката чрез инвестиции в нови технологии и иновации на базата на икономиката на знанието

Приоритет 1 е насочен към повишаване на конкурентоспособността на икономиката в областта, за да се справи с предизвикателствата, породени от променящата се пазарна конюнктура, да се изгради силен сектор на МСП, да се привлече значителен обем от инвестиции за технологично и иновационно обновяване, да се отвори към съседните икономики на района и страната, в европейски и международен план.

Изпълнението на мерките, проектите и дейностите по Приоритет 1 се осъществява чрез 4 специфични цели.

Специфичната цел 1: Маркетинг на областта

Тази специфична цел е насочена към създаване на нов имидж на област Разград, като регион за успешни инвестиции. В рамките на периода 2014-2016 г. в Община Разград са осъществени дейности за маркетинг и реклама за Бизнес зона „Перистър“ на стойност 10 хил. лв. Финансовото изражение на дейностите по тази цел съставлява под 1% от напредъка по Приоритет 1 и незначителен дял от постигнатия напредък за цялата ОСР.

Специфична цел 2: Подкрепа на структуроопределящите производства

За да се развива устойчиво икономиката на областта, тя следва да се опира на стратегическите производства, които се стремят да разширяват пазарните си позиции.

Реализираните проекти и дейности са представени в таблица в ***Приложение №1.***

От реализираните мерки може да се направи извод, че основните дейности са за подобряване на производствения капацитет и повишаване на енергийната ефективност предимно в предприятия, разположени в община Разград – „Инокс“ ООД, „Йотов“ ООД, „Мат“ ООД, „Поли Корект“ ЕООД, „Обитех“ ЕООД, „МТ Пласт“ ЕООД. Единствено предприятията „Раломекс“ АД гр. Завет и „Научно-изследователски и технологичен център по земеделие Плантис“ ЕООД с. Каменар (общ. Лозница) имат сключени договори за безвъзмездна помощ по ОПИК. Процедурите по новата оперативна програма за бизнеса – ОПИК, свързани с иновациите и енергийната ефективност в микро, малки, средни и големи предприятия бяха обявени едва през 2016 г. и до края на годината не са сключени договори

с бенефициенти по тях. Това е основната причина да липсват изпълнени повече дейности и проекти с европейско финансиране за подкрепа на структуроопределящите производства.

Данните от таблицата показват сериозна инвестиционна активност в община Разград и нейните бизнес зони, като там предприятията предимно от химическата и хранително-вкусовата промишленост със собствени средства подобряват своята конкурентоспособност.

Общото финансово изпълнение на специфичната цел е **108 725** хил. лв. и съставлява **88%** от постигането на Приоритет 1 и **30%** от напредъка за цялата ОСР. Това на практика означава, че най-голям е вложеният ресурс за икономическо развитие за структуроопределящите производства, предимно от община Разград, които със собствени средства са повишили своя капацитет.

Специфична цел 3: Диверсифициране на икономиката чрез създаване на силен сектор от малки и средни предприятия

Специфичните условия на областта предполагат ускорено развитие на малкия и среден бизнес като добра възможност за ангажиране на свободната работна сила и за повишаване на икономическия потенциал. Развитието на сектора от МСП следва да има разностранна насоченост, но голяма част от производствата могат да се ориентират към традиционните производства, поради липса на голямо предлагане на висококвалифицирани работници.

Реализираните проекти и дейности са представени в таблица в ***Приложение №1.***

В периода 2014-2016 г. се наблюдава раздвижване на предприемаческата активност благодарение на изпълнените проекти за стартиране на собствен бизнес по ОПРЧР. След икономическо обучение, предприемачите са реализирали плановете си, подпомогнати по програмата с безвъзмездни средства до 20 хил. лв. Изпълнените проекти са предимно в сферата на услугите.

Създаденият бизнес инкубатор в Разград и подкрепения Регионален Е-клъстер се очаква да също подпомогнат местния бизнес и предприемачески дух.

Общото финансово изпълнение на специфичната цел е **2 377** хил. лв. и съставлява **2%** от постигането на Приоритет 1 и **1%** от постигнатия напредък за цялата ОСР.

Специфична цел 4: Развитие на алтернативен туризъм чрез валоризиране на културното-историческото наследство и природното богатство в туристически продукти

Валоризиране на културно-историческото наследство и природното богатство с оглед развитие на алтернативен туризъм е една от неоползотворените възможности за развитие на областта. Усилията се насочват към създаване на продаваеми туристически продукти, изграждане на обща и туристическа инфраструктура, квалификация на кадрите, специализирана информация, активен маркетинг, между областно и междуобщинско кооперирание, информираност и съпричастие на местното население, благоустрояване в основните ареали. Предлагането на туристически услуги се цели да стане осезаема икономическа опора за общините Исперих и Разград.

Реализираните проекти и дейности са представени в таблица в ***Приложение №1.***

Изпълнените дейности и проекти показват развитие на отрасъла. Заслуга за това имат както публични органи, така и частни инвеститори, които изграждат малки семейни хотели и къщи за гости. Общините Исперих и Разград са популяризирали основните си туристически забележителности чрез проектите ***„Абритус - мистика и реалност“*** и ***„Исперих - Разград - Попово: Път на древни култури и традиции“***, което ще привлече повече туристи в бъдеще и донесе различни икономически и социални ползи в областта.

Общото финансово изпълнение на специфичната цел е **12 484** хил. лв. и съставлява **10%** от постигането на Приоритет 1 и **3%** от постигнатия напредък за цялата ОСР.

2. Изпълнение на Приоритет 2: Устойчиво развитие на високоефективен и конкурентоспособен аграрен сектор

Област Разград е с утвърдени селскостопански традиции и значимостта на аграрния сектор се очаква да нарасне. Тази прогноза се гради върху богат природен ресурс, добри традиции, човешки потенциал и възможности за по-висока ефективност и конкурентоспособност. Въпреки това, оценен от позицията на съвременните критерии и изисквания на ЕС, аграрният сектор на областта съдържа много недостатъци и в същото време, неизползвани възможности. В тази връзка са планирани и 3-те специфични цели по Приоритета. Крайната цел в аграрния сектор и селските райони е да се постигнат нови качества – устойчиво и интензивно развитие, конкурентоспособност, ефективност, собствен „профил“.

Специфична цел 1: Оптимално използване на природните ресурси

Реализираните проекти и дейности са представени в таблица в ***Приложение №1.***:

Изпълнените дейности показват значителен интерес от местните жители и земеделски производители както за модернизиране на земеделските стопанства, така и за развитие на малки стопанства и развитие на стопанства от млади земеделски стопани.

По мярка 121 „Модернизиране на земеделските стопанства“ на ПРСР са изпълнени 5 бр. проекти с бенефициенти както следва:

- „Възстановяване и подобряване на налични производствени активи на птицеферма за отглеждане на бройлери на Производствено потребителна кооперация Добруджа с. Тертер, общ. Кубрат, с бенефициент „ППК Добруджа“;
- „Закупуване на земеделска техника, с бенефициент „ЗК Кубрат“;
- „Модернизация и технологично оборудване на птицеферма в гр. Завет, с бенефициент „АВИС ЕООД“;
- „Закупуване на земеделска техника с бенефициент „ЗК Цар Самуил“;
- „Модернизиране на съществуващо земеделско стопанство в гр. Лозница и създаване на нови масиви - 50 дка ягоди и 50 дка малини с бенефициент „Джъмп фрут АД“.

По подмярка 4.1. „Инвестиции в земеделски стопанства“ на новата ПРСР през 2016 г. се изпълняват 21 проекта предимно на земеделски производители:

- „Техника за отглеждане на био орехи“;
- „Инвестиции в СМР и оборудване за първична обработка на пчелен мед“;

- „Закупуване на земеделска техника за отглеждане на трайни насаждения“;
- „Изграждане на селскостопанска сграда – склад за техника, инвентар и продукция и ограда“;
- „Изграждане на обслужващи пътища (вертикална планировка) към кравекомплекс и закупуване на земеделска техника за изхранване на животните“;
- „Закупуване на земеделска техника за отглеждане на трайни насаждения и плодове по биологичен начин и създаване на 75,499 декара орехи“;
- „Модернизация и технологично оборудване на птицеферма в с. Сушево и с. Брестовене, общ. Завет;
- „Закупуване на земеделска техника“;
- „Закупуване на техника за отглеждане на биологични вишни и ягоди“;
- „Закупуване на специализирана техника за отглеждане на трайни насаждения“;
- „Модернизация на халета: №33, №34, №35 и №36 от свинекомплекса на „Агротайм“ ООД, гр. Исперих;
- „Закупуване на земеделска техника за отглеждане на зърнени култури за изхранване на животните“;
- „Създаване трайни насаждения - сливи, на обща площ от 40,00 дка. изграждане на ограда и покупка на трактор и специализирана земеделска техника“;
- „Закупуване на специализирана техника за овощни градини от ябълки и череши в преход към биологично производство и създаване на интензивни трайни насаждения от био череши на площ от 42 дка“;
- „Изграждане на птицеферма за отглеждане на пилета – бройлери“;
- „Складово стопанство силозен тип за съхранение на фураж за кравеферма в с. Севар, общ. Кубрат, обл. Разград“;
- „Закупуване на земеделска техника за отглеждане на трайни насаждения по биологичен начин и създаване на 2,5 декара орехи“;
- „Закупуване на земеделска техника за обработка на почвата за насаждение от 560,98 дка био вишни“;
- „Създаване и презасаждане на насаждения от малини с капково напояване и система за мъглуване“;
- „Създаване на интензивни трайни насаждения от био череши върху ин-витро подложка cab 6p на площ от 123,80дка. на два етапа, създаване на трайни насаждения от био

орехи върху много тежък терасовиден терен 146 дка и закупуване на земеделска техника за обработка на трайните насаждения в преход към биологично производство“;

- „Разширение на съществуващо земеделско стопанство, изграждане на бетонна ограда и закупуване на земеделска техника с прикачен инвентар“.

От тях най-голям брой - 6 бр. се реализират на територията на община Исперих, по 4 бр. се реализират на територията на община Завет и община Кубрат, по 3 бр. се реализират на територията на община Разград и община Лозница, а 1 бр. се реализира на територията на община Цар Калоян. На територията на община Самуил не се реализира проект по тази мярка.

Реализирани са и дейности за преработка/маркетинг на селскостопански продукти предимно от предприятията в хранително-вкусовата промишленост.

По мярка 123 „Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти“ по ПРСР 2007-2013 е изпълнен един проект с наименование „Пристройка на хладина камера и навес към Хладилна база за дивечово месо АД, гр. Лозница в УПИ II - за хладилно стопанство, от кв. 86, ЖК „Хан Омар“, по плана на гр. Лозница“ с бенефициент „Хладилна база за дивечово месо АД“.

Реализират се и 29 бр. проекти по подмярка 6.1. „Стартова помощ за млади земеделски стопани“ и 16 бр. проекти по подмярка 6.3. „Стартова помощ за развитие на малки стопанства“ на новата ПРСР.

По подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ се реализират 3 бр. проекти – по 1 бр. на територията на общините: Исперих, Лозница, Цар Калоян. Проектите са с наименования и бенефициент както следва:

- „Доставка и монтаж на оборудване на склад със съоръжения за заготовка, съхранение, охлаждане и замразяване на череши“ с бенефициент „Агротайм“ ЕООД;
- „Пристройка на хладилна камера към „Хладилна база за дивечово месо“ - АД, гр. Лозница в УПИ II - за хладилно стопанство, от кв.86, ЖК „Хан Омар“ и ПИ 000387 по КВС на гр. Лозница и основен ремонт на стоманобетонно хале в ПИ 137011 по КВС на гр. Лозница, доставка и монтаж на технологично оборудване за производство на био продукти“ с бенефициент „Хладилна база за дивечово месо“ АД
- „Реконструкции и модернизации в мандра - изграждане на надстройки в мандра в с. Езерче, общ. Цар Калоян, закупуване на производствено оборудване и офис обзавеждане и оборудване“ с бенефициент „Дениз-Адем Ибрахимов ЕТ“

Общото финансово изпълнение на специфичната цел е **25 209** хил. лв. и съставлява **98%** от постигането на Приоритет 2 и **7%** от постигнатия напредък за цялата ОСР.

По ***Специфична цел 2: Повишаване на квалификацията на човешките ресурси в аграрния сектор*** са проведени курсове и информационни дейности по мярка 111 на ПРСР 2007-2013 г. в периода 2012-2014 г., който съвпада с началото на настоящия програмен период – 2014 г.

Таблица 1. Проведени курсове и информационни дейности по мярка 111 на ПРСР

№	Наименование на курс/информационна дейност	Период на провеждане	Брой групи	Брой обучени земеделски производители
Дългосрочни курсове от 150 часа				
1.	Агротехника на различни земеделски култури - 150 часа	17.10.2012 - 04.11.2012 г.	10	223
2.	Общо животновъдство - 150 часа	09.03.2013 - 27.03.2013 г.	7	174
3.	Трайни насаждения - 150 часа	18.10.2013 - 28.11.2013 г.	9	222
4.	Зеленчукопроизводство - 150 часа	20.03.2014 - 28.05.2014 г.	5	125
5.	Технологии и иновационни практики при отглеждане на земеделски култури	13.09.2014 - 22.10.2014 г.	4	120
Общ брой			**35**	**864**
Краткосрочни курсове от 30 часа				
1.	Базово обучение по проблеми на опазване на околната среда в земеделието - целесъобразно използване на земята и животните - 30 часа	02.03.2013 - 05.03.2013 г.	5	100
2.	Нови техники и технологии в пчеларството - 30 часа	02.03.2013 - 05.03.2013 г.	2	40
3.	Алтернативно животновъдство - отглеждане на червени калифорнийски червеи - 30 часа	18.09.2014 - 30.09.2014 г.	3	60
4.	Алтернативно животновъдство - отглеждане на охлюви - 30 часа	29.09.2014 - 30.09.2014 г.	3	60
Общ брой			**13**	**260**
Информационни дейности от 18 часа				
1.	Мярка 214 Агроекологични плащания - обща агроекология	01.12.2012 - 18.12.2012 г.	14	420
2.	Мярка 214 - агроекологични плащания - повишаване знанията на фермерите	16.02.2014 - 11.03.2014 г.	8	240
Общ брой			**22**	**660**
ОБЩО - ВСИЧКИ КУРСОВЕ И ИНФОРМАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ			**70**	**1 784**

Източник: ОДЗ Разград

<u>Специфична цел 3: Развитие на икономически дейности в селските райони</u>

Тази цел преследва паралелно два желани ефекта:

- Социално-икономически – увеличаване на БВП за региона, повишаване на заетостта, доходите и като цяло – намаляване на бедността и
- Регионален – намаляване на диспропорциите в развитието на областта.

По целта се реализира един проект за изграждане на градски пазар в гр. Завет на стойност **400 хил. лв**. Това представлява **2%** от финансовото изпълнение на приоритета и по-малко от **1%** от цялата стратегия.

3. Изпълнение на Приоритет 3: Обновяване и развитие на техническата инфраструктура и на жизнената среда, подобряване качествата на околната среда

Специфична цел 1: Обновяване и развитие на техническата инфраструктура

Обновената и развита техническа инфраструктура е фактор, който стимулира развитието на бизнеса и икономическото сближаване на цялата територия на областта и създава условия за използване на местния потенциал. Дейностите водят до създаване на нови работни места в процесите на нейното изпълнение и експлоатация. Съвременно изградената инфраструктура е предпоставка за привличане на инвестиции и повишаване ефективността на икономическите дейности, тя осигурява по-голяма мобилност на бизнеса и населението, оптимизира трафика и цените за превоз на хора и стоки.

Реализираните проекти и дейности са представени в таблица в ***Приложение №1.***:

Данните показват, че са предприети мерки за обновяване на републиканската пътна мрежа от АПИ, изпълняване от ОПУ Разград. Не са изпълнени дейности за развитие на железопътния транспорт в област Разград или за подобряване на достъпа до публичните услуги за населението и бизнеса, чрез прилагане на информационните и комуникационните технологии. Основното изпълнение по мярката е свързано с оптимизирането на структурата на енергопотреблението чрез реализация на програми и проекти за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради в общините Завет, Исперих, Лозница, Кубрат и Разград по Националната програма за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради.

Общото финансово изпълнение на специфичната цел е **13 644** хил. лв. и съставлява **9%** от постигането на Приоритет 3 и **4%** от постигнатия напредък за цялата ОСР.

Специфична цел 2: Модернизация на техническата инфраструктура за преодоляване на вътрешнорегионалните различия и постигане на териториален баланс

Отчитайки инфраструктурите различия на отделни територии от областта, усилията трябва да се насочат приоритетно към местата, където има осезаема бариера за използването на потенциалните фактори за икономически растеж и необходимост от действия за преодоляване на затрудненията в социално-икономическото им развитие.

Насочването на икономическата активност в подходящи центрове на областта за самостоятелни производства или на взаимосвързани производствено-технологични структури, в съчетание с модернизация на аграрния сектор, изискват изграждане подходяща техническа инфраструктура, осигуряваща устойчивост на тези процеси във времето.

Действията за постигане на тази специфична цел са ориентирани към мерки за подобряване на транспортната достъпност чрез финансиране на проекти по Оперативните и националните програми.

Реализираните проекти и дейности са представени в таблица в ***Приложение №1.***:

По целта са реализирани проекти от всички общини, тъй като това е основен приоритет за развитието им. Голяма част от т. нар. „селски“ общини са се възползвали от възможностите на ПРСР и са изпълнили проекти по нея за подобряване на пътната общинска и/или улична мрежа.

По-долу са представени ключови проекти за реализирането на целта, които са на значителни стойности от над 1 млн. лв.:

- „Рехабилитация на общински пътища за достъп до основни услуги за населението и икономиката в подкрепа на устойчивото развитие на община Завет“;
- „Повишаване привлекателността на жизнената среда в населените места от община Завет, област Разград чрез реконструкция на улици“;
- „Рехабилитация на общински пътища на територията на община Исперих“;
- „Рехабилитация на уличната инфраструктура в Източната и Западната промишлени зони на гр. Разград“;
- „Подобряване облика на населените места и качеството на живот в община Самуил чрез физическо обновяване на улична мрежа“.

Проектите са финансирани предимно от ПРСР с изключение на проекта на община Разград, който е финансиран от Публично-инвестиционната програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“.

Важни са и стартираните проекти за изготвяне на общи устройствени планове на общините Завет, Кубрат и Разград, които са основополагащи за развитието на цялата инфраструктура.

Общото финансово изпълнение на специфичната цел е **23 406** хил. лв. и съставлява **15%** от постигането на Приоритет 3 и **6%** от постигнатия напредък за цялата ОСР.

Тази специфична цел би имала много по-високо изпълнение, но едва през 2016 г. бе отворена за кандидатстване т.нар. общинска подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ по ПРСР. Почти всички общини имат по 3 подадени проекта по тази мярка, за които едва през 2017 г. започнаха да излизат резултати, но към септември 2017 няма сключени договори.

Специфична цел 3: Доизграждане и развитие на инфраструктурата, подобряваща качеството на жизнената среда

Инфраструктурата, пряко свързана с качеството на жизнената среда, включва преди всичко улици, водоснабдяване, канализация, електроснабдяване и благоустрояване на населените места. Реализираните проекти и дейности са представени в таблица в ***Приложение №1.***

В рамките на тази специфична цел са реализирани проекти във всички общини, защото проблемите свързани с ВиК сектора са приоритет в стремежа за подобряване качеството на живот на хората. Общините Исперих и Кубрат са успели за завършат успешно проектите си за обновяване на ВиК мрежата и ПСОВ, които са технически най-сложните и трудно-реализуеми. Община Разград е постигнала пълна техническа готовност, но наложените промени и необходимата реформа за консолидиране на ВиК сектора може да постави под въпрос реализирането на проекта в цялост до 2020 г. чрез финансиране по ОПОС 2014-2020.

Важни са и реализираните проекти за поддържане и обновяване на зелените площи и градска среда на общините Завет, Исперих, Кубрат, Лозница и Разград.

Общото финансово изпълнение на специфичната цел е **103 610** хил. лв. и съставлява **66%** от реализацията на Приоритет 3 и **29%** от постигнатия напредък за цялата ОСР. Това е специфичната цел, с най-голямо значение за финансовото изпълнение на ОСР Разград след Специфична цел 1.2. Характерното за всички 28 проекта/дейности, изпълнени по тази Специфична цел 3, е, че са завършени, т.е. средствата, които се отчитат в настоящата междинна оценка са вече действително вложени и резултатите са налице (а не в процес на изпълнение).

Специфична цел 4: Подобряване качествата на околната среда

Подобряване качествата на водата, въздуха и почвите включва прилагането на мерки, които подобрят екологичната обстановка в зависимост от териториалния обхват на

увреждането, обхвата на засегнатото население, концентрацията на замърсяването и степента на вредност за човешкото здраве и природата. Предлаганите мерки от целта въздействат в няколко направления:

- Елиминиране на източници на замърсяване;
- Възпрепятстване преноса на замърсяване от един на друг компонент на околната среда и предпазване от замърсяване.

Реализираните проекти и дейности са представени в таблица в ***Приложение №1.***:

По целта са реализирани предимно дейности по рекултивация на общинските депа в общините Исперих, Кубрат, Разград и Цар Калоян. Реализирани са и малки проекти за чиста околна среда във общините Завет, Исперих, Разград и Цар Калоян. В бъдеще сериозен ефект ще окаже проекта за въвеждане на пилотни модели за екологосъобразно събиране и временно съхраняване на опасни битови отпадъци, който се реализира от община Разград.

Не са изпълнени проекти по мерките за мониторинг на качеството на въздуха, водите и почвите, запазване и поддържане на биоразнообразието в защитените територии, партньорство с бизнеса и НПО по опазване на околната среда, изграждане на системи за предотвратяване на риска. Основна причина за това е късното отваряне на съответните процедури по ОПОС 2014-2020, като за част от тях крайният срок е 2018 г., т.е. възможно е до 2020 г. да са само сключени договори и да няма изобщо завършени проекти по тези мерки.

Общото финансово изпълнение на специфичната цел е **16 083** хил. лв. и съставлява **10%** от постигането на Приоритет 3 и по-малко от **4%** от постигнатия напредък за цялата ОСР.

4. Изпълнение на Приоритет 4: Подкрепа на човешкия капитал, социално приобщаване, повишаване на жизнения стандарт

Укрепването на човешкия капитал, повишаването на заетостта и подобряването на качеството на живот водят до социално сближаване и повишаване привлекателността на средата за обитаване на всяка териториална общност. Общият ефект е не само в ползите за икономическото развитие и грижата за хората, но и в съхраняването на човешкия потенциал, традициите и качеството на жизнена среда.

Подобряването на уменията на човешките ресурси за по-висока приспособимост към икономическите и социалните промени е предизвикателство за всички райони на страната. Регионалните дефицити в качеството на човешките ресурси са неравномерно разпределени по територията, но навсякъде се наблюдават негативни тенденции към откъсване на образованието от регионалната икономическа среда, недостиг на умения и квалификация за работа с новите технологии и изискванията на производствения процес, прекъсване на връзката между образованието и потребностите на местните пазари на труда, липса на осъзната фирмена политика за квалификация и обучение на работната сила.

На територията на областта съжителстват различни етноси като болшинството в някои от тях е с ниска грамотност, липса на квалификация, ниска здравна култура, висок дял на безработните. За включването им в пазара на труда и за ограничаване на миграцията са необходими адекватни дейности, насочени към постигането на няколко специфични цели.

Специфична цел 1: Повишаване на качеството на човешкия капитал и постигане на съответствие с изискванията на пазара на труда

Изискванията и силната конкуренция на съвременния пазар на труда налагат нова политика спрямо образователните и квалификационните характеристики на трудовите ресурси.

Реализираните проекти и дейности са представени в таблица в ***Приложение №1.***

В изпълнение на целта се наблюдава интерес от местните фирми за откриване на нови работни места и по-малък за обучение на персонала. Общините с висока безработица Завет и Лозница са предприели мерки и за активиране на неактивни младежи, които нито учат, нито работят, нито са мотивирани за това. Целта е да се породи интерес в тях за работа, като част от тях ще добият и реален трудов стаж, а не само повишаване на квалификацията

чрез обучения. През 2017 г. ОПРЧР, основната финансираща програма по целта, отвори приеми на проекти предимно за обучения на заетите и това ще очертае основните изпълнени дейности до 2020 г.

Общото финансово изпълнение на специфичната цел е **2 512** хил. лв. и съставлява **5%** от постигането на Приоритет 4 и **1%** от постигнатия напредък за цялата ОСР.

Специфична цел 2: Подобряване на образователните услуги

Адаптирането на съществуващата и създаване на нови образователно-квалификационни структури с многоцелево предназначение (за преодоляване на ниската грамотност, за нуждите на професионалното образование, за целите на обучението през целия живот и др.), отговарящи на европейските стандарти за обучение, изисква целенасочени действия, групирани в изпълнени мерки, проекти и дейности, представени в таблица в ***Приложение №1.***

Голяма чат от общините са успели да реализират дейности за подобряване на образователната инфраструктура. Изпълнени са и два интегрирани проекти в Исперих ***(„Ремонт, включващ внедряване на мерки за енергийна ефективност и оборудване на пет детски заведения в община Исперих“***) и Разград ***(„Повишаване енергийната ефективност на образователната инфраструктура в община Разград, съпътстваща устойчиво развитие“***), в които са включени няколко обекта. По този начин се постига и синергичен ефект.

Това е една от специфичните цели с изпълнени най-много дейности – 38, като тук се включват и инфраструктурни, и „меки“ проекти/дейности.

Общото финансово изпълнение на специфичната цел е **11 783** хил. лв. и съставлява **22%** от Приоритет 4 и **3%** от постигнатия напредък за цялата ОСР.

Специфична цел 3: Повишаване на достъпа и качеството на здравните и социалните услуги на населението

Изпълняват се мерки за намаляване на регионалните дефицити в достъпа до здравеопазване и подобряване на качество на здравните услуги, свързани с развитието на здравно-осигурителната система, включително чрез инвестиции за подобряване на социалните услуги, които като цяло допринасят съществено за подобряване на качеството на живот в областта.

Реализираните проекти и дейности са представени в таблица в ***Приложение №1.***

Това е целта с най-много изпълнени проекти и дейности (48 броя) и най-голям интерес от общините, което се определя от застаряващото население в тях и нарасналите нужди за социално подпомагане.

Община Исперих е реализирала значителен като финансов ресурс проект за модернизиране на болницата си, с което ще се подобрят здравните услуги не само на населението в общината, но като цяло за област Разград.

Всички общини в областта - Завет, Исперих, Кубрат, Лозница, Разград, Самуил и Цар Калоян реализират проекти по процедура „Независим живот“ на ОПРЧР, която е с цел подобряване качеството на живот и на достъпа до услуги за социално включване в отговор на комплексните потребности, включително и здравни, на хора с увреждания и хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване с цел преодоляването на последиците от социалното изключване и бедността.

Всички общини реализират и проекти за осигуряване на топъл обяд по Оперативната програма за храни.

Важни инфраструктурни проекти, реализирани по целите за развитие на социалните услуги са:

- „Изграждане на социална инфраструктура, предлагаща услуги за деца в риск на територията на Община Исперих“;
- „Основен ремонт за подобряване на енергийната ефективност на сградата на Дом за деца Лудогорие град Исперих“;
- „Изграждане на подходяща и ефективна социална инфраструктура за деца и младежи с увреждания в град Разград“;
- „Ремонт и адаптация на съществуващото училище в дневен център за възрастни хора – УПИ XI – 272, кв. 24 от плана на гр. Цар Калоян, обл. Разград“.

Общото финансово изпълнение на специфичната цел е **17 358** хил. лв. и съставлява **32%** от постигането на Приоритет 4 и **5%** от постигнатия напредък за цялата ОСР.

Специфична цел 4: Развитие на културната идентичност, спорта и младежките дейности

Наличието на голям брой културни институции в областта, добър сграден фонд, богат културен календар, добри традиции и успешни практики в организирането на културни и спортни прояви са предпоставка за развитието на културните и спортните дейности като фактор за подобряване качеството на живота в областта.

Реализираните проекти и дейности са представени в таблица в ***Приложение №1.***

По целта са реализирани значителен брой проекти за подобряване на културната и спортната инфраструктура. „Селските“ общини са се възползвали от предоставените възможности на ПРСР 2007-2013 г. за реконструкция и ремонт на съоръжения и сгради в тези социални сфери, които подобряват качеството на живота на жителите им.

Ключови реализирани проекти по тази цел са:

- „Разград - градът е сцена“;
- „Подобряване на съществуващи центрове за предоставяне на културни услуги - читалище „Елин Пелин 1930“, с. Подайва, читалище „Пробуда 1929“, с. Свещари и читалище „Н. Й. Вапцаров 1964“, с. М. Йонково, общ. Исперих“;
- „Реконструкция и ремонт читалища на територията на община Лозница“;
- „Подобряване достъпа на населението на община Завет, област Разград до спортни и свързани със свободното време и отдиха услуги“;
- „Изграждане на многофункционална спортна зала - гр. Кубрат“;
- „Реконструкция и модернизация на спортен и младежки център и изграждане на спортни площадки на територията на община Лозница“;

Община Разград е реализирала и важен проект за реконструкция на стадиона, на който играе ПФК „Лудогорец“, което дава възможност на него да се провеждат международни мачове и съответно да се привличат туристи от цялата страната и от чужбина.

Общото финансово изпълнение на специфичната цел е **22 088** хил. лв. и съставлява **41%** от постигането на приоритет 4 и **6%** от постигнатия напредък за цялата ОСР.

5. Изпълнение на Приоритет 5: Укрепване на институционалния капацитет за провеждане на ефективна регионална политика

Специфична цел 1: Изграждане на регионални и местни партньорства за развитие и подобряване на взаимодействието между институциите, бизнеса и структурите на гражданското общество

Тази цел се постига със засилване на партньорството и между общинското взаимодействие и се базира на необходимостта от подобряването на сътрудничеството между участниците в създаването, приемането и изпълнението на Областната стратегия. Това партньорство има две проявления: първото се отнася до участието на заинтересованите страни в областта при създаването и изпълнението на стратегията. Това партньорство се реализира чрез участието на ръководните органи на областта и общините, областната и общинските администрации, социалните партньори, неправителствения сектор, частния бизнес и гражданите; второто се налага при осъществяване на междуобщинско сътрудничество като често това предполага определено участие на областната администрация и регионалните структури на централната изпълнителна власт. В този смисъл взаимодействието изисква специфични форми, където представителството е различно и е необходимо равноправно участие на всички заинтересовани партньори в изпълнението на Областната стратегия, вкл. и тяхното обучение за работа в екип и съвременни информационно-комуникационни технологии.

Реализиран е един проект от Областна администрация Разград с наименование „Мерки и инструменти в подкрепа на трансграничното бизнес сътрудничество между Област Разград и Окръг Гюргево“ и бюджет 578 хил. лв. От 2014 г. област Разград не е включена в рамките на допустимия обхват на Програмата на ТГС Румъния-България, което е съществена пречка за реализиране на трансгранични партньорства.

Реализирани са и договори по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на сдружение „Местна инициативна група – Исперих“ и сдружение „Местна инициативна група Завет - Кубрат“ по 49 хил. лв.

Общото финансово изпълнение **676** хил. лв. на целта съставлява **25%** от постигането на Приоритет 5 и под **1%** от постигнатия напредък за цялата ОСР.

Специфична цел 2: Подобряване на организацията, ефективността и качеството на предоставяните услуги от областната, общинските и териториалните администрации, чрез развитие на нови форми на обслужване и прилагане на съвременни информационни технологии

Осъществяването на тази цел е важен фактор за ускорено областно развитие и повишаване на икономическата активност. Тя спомага за подобряване на ефективността в работата на областната и общинските администрации и на ръководствата на областта и общините. Мерките за провеждане на политика на усъвършенстване на управлението в областта са:

- Прилагане и ускорено въвеждане на съвременните комуникации, уеб-ориентираните връзки и създаване на интерактивни сайтове за областта и общините в сферата на заявените интереси;
- Развитие на електронното управление;
- Обучение на областната и общинските администрации в нови направления, в т.ч. за подкрепа на бизнеса, за участие в трансграничното и регионално сътрудничество, за необходимостта и условията за развитие на клъстери;
- Непрекъснато повишаване на административния капацитет и експертния потенциал на областните, териториалните и общинските структури.
- Въвеждане на добри практики и положителен опит в организацията на публичните услуги в областта, в т.ч. чрез използване на съвременни информационни и комуникационни технологии;
- Подобряване ефективността в обслужването на едно гише на областно и общинско ниво.

Реализирани са 2 проекта от община Разград за изграждането и поддържането на областен информационен център за възможностите за финансиране, които предоставя ЕС. Проектите са с наименования ***„Изграждане и функциониране на областен информационен център в гр. Разград“*** (стойност 529 хил. лв.), финансиран от ЕС чрез ОП „Техническа помощ“ и ***„Осигуряване функционирането на Областен информационен център – Разград“*** (315 хил. лв.), финансиран от ЕС чрез ОП „Добро управление“.

Общото финансово изпълнение на специфичната цел е **844** хил. лв., което съставлява **31%** от постигането на Приоритет 5 и под **1%** от постигнатия напредък за цялата ОСР.

<u>Специфична цел 3: Развитие на административния капацитет за работа по програми и проекти</u>

Развитието на капацитет за ефективно планиране, програмиране, управление, наблюдение, контрол и оценка при усвояване на средствата по структурните фондове на ЕС и от националните източници е важно за успешното реализиране на областната стратегия и общинските планове. Работата за повишаване на административния капацитет включва мерки за:

- Обучение и усъвършенстване на знанията на служителите на регионално и местно ниво по разработване, управление и реализация на проекти по Оперативните програми, стратегическо планиране, мониторинг и оценка на изпълнението на стратегически документи;
- Създаване на специализирани звена в областната и общинските администрации по разработване, управление и реализация на проекти;
- Изграждане на информационна система между областните и общинските администрации за непрекъснато информиране на бизнеса, неправителствения сектор и гражданите за възможностите за финансиране на проекти по Оперативните програми и за състоянието на изпълняваните проекти, стратегии, планове и програми на областно и общинско равнище.

Реализираните проекти и дейности са представени в таблица в ***Приложение №1.***

Всички общини без община Самуил в периода 2014-2016 г. са успели да реализират проекти за повишаване на административния капацитет с цел подобряване на ефективността и ефикасността в работата си. Общото финансово изпълнение на целта е **1 187** хил. лв. и съставлява **44%** от постигането на Приоритет 5 и под **1%** от постигнатия напредък за цялата ОСР.

По **С*пецифична цел 4: Създаване на публично-частни партньорства,*** която включва аутсорсинг на услуги и дейности на местни и регионални администрации не са реализирани проекти и дейности, финансирани от външни фондове. По Закона за ПЧП не са осъществени партньорства, а по Закона за концесиите, които са форма на ПЧП – 15 концесии. В община Исперих е аутсорствана една услуга.

ГЛАВА III. РЕЗУЛТАТИ ОТ МЕЖДИННАТА ОЦЕНКА СЪГЛАСНО КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

Количествените индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на ОСР на Област Разград 2014 - 2020 г. са обособени в три основни категории:

- рамкови индикатори за наблюдение, включващи основни макроикономически показатели и тези на Стратегия Европа 2020;
- специфични индикатори за наблюдение, дефинирани за всеки приоритет;
- индикатори за интегриране на глобалните цели по околна среда.

В таблицата по-долу са представени настоящите стойности за рамковите индикатори за наблюдение, както и оценка на степента на тяхното постигане.

Таблица 2. Рамкови индикатори за наблюдение за Област Разград

№	Рамкови индикатори за наблюдение	Изходни стойности 2011 г.	Целеви стойности - 2020 г.	Достигната стойност 2015 г.	Изменение	% Изпълнение	Постигнат (да/не)
Ключови индикатори							
1	БВП/човек - лева	5 549	7 500	7 778	2 229	114%	да
2	Дял на БВП на човек от средната стойност на ЕС 28	27%	31,3%	15%	-12%	-	не
3	Безработица	20.3%	15%	15%	-5,3%	100%	да
4	Коефициент на икономическа активност на населението на 15 и повече навършени години	51,1%	55%	65,6%	15%	372%	да
5	Общ доход средно на лице от домакинство в лв.	2 853	3 500	4 164	1 311	203%	да
Рамкови индикатори за наблюдение принос към Европа 2020							
1	Заетост на населението на възраст 15-64 г. - %	50,7%	60,0%	55,6%	4,90%		не
2	Инвестиции в научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) - % от БВП	..	..	..	-	-	няма данни за преценка
3	Цели „20/20/20" по отношение на климата/ енергията						
а	съкращаване на емисиите на $C0_2$	81 074 тона	15%	няма данни	-		н/п
б	дял на ВЕИ в крайното енергийно потребление		10%	няма данни	-		н/п

№	Рамкови индикатори за наблюдение	Изходни стойности 2011 г.	Целеви стойности - 2020 г.	Достигната стойност 2015 г.	Изменение	% Изпълнение	Постигнат (да/не)
в	повишаване на енергийната ефективност		15%	няма данни	-		н/п
г	намаляване на енергийната интензивност на БВП		30%	няма данни	-		н/п
4	Дял на преждевременно напусналите училище - %,	20,9%	15%	няма данни	-		н/п
5	Дял на висшистите на 30-34 г. - %**	17,9%	25%	18,7%	0,8%		не
6	Хора под прага на бедност в % ***	19,8%	16%	21%	1,4%		не

* *Относно целевите стойности*

** *Показателят е за лицата между 25 и 64 навършени, тъй като за лицата от 30-34 г. няма данни на регионално ниво*

*** *Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за областта*

.. *Конфиденциални данни*

Източници: НСИ (http://www.nsi.bg/)

Оценката е осъществена на база на целевата стойност на индикаторите, тъй като в ОСР Разград 2014-2020 г. не е предвидена междинна стойност за индикаторите. Данните показват, че 4 от 5-те ключови индикатори са с постигнати целеви стойности за 2020 г. още през 2015 г. Единствено индикаторът дял на БВП на човек от средната стойност на ЕС 28 не е постигнат и дори отбелязва негативно развитие. В сравнение със средните стойности на ЕС показателят за областта е далеч от желания – 8 325,8 евро средно на човек.

С оглед на развиващата се икономика намалява безработицата и са достигнати и дори надминати целевите стойности за индикаторите: БВП/човек – лева, безработица, коефициент на икономическа активност на населението на 15 и повече навършени години и общ доход средно на лице от домакинство в лв.

От рамковите индикатори за наблюдение стойност на областно ниво може да се открие само за някои и то не в планирания вид. Индикаторът заетост на населението на възраст 15-64 г. - % показва положително развитие, но все още не достига целевата стойност.

Стойностите по индикатора за инвестиции в научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) - % от БВП в част инвестиции в НИРД са конфиденциални и не може да бъде изчислена промяната, въпреки че за индикатора има източник на информация.

Показателите по целите „20/20/20“ по отношение на климата/ енергията не се поддържат на областни ниво и нямат източник на информация. Още повече без базова стойност не може да се изчисли развитието по тях.

Показателят „дял на преждевременно напусналите училище - %“ не се поддържа на областно ниво и няма данни за 2015 г.

По отношение на дела на висшистите на 30-34 г. показателят се поддържа на областно ниво в рамките на лицата между 25 и 64 г., а не само на тези между 30-34 г. По този индикатор се наблюдава леко положително развитие, но най-вероятно няма да се достигне крайната цел.

Показателят „Хора под прага на бедност“ е представен чрез този, който се поддържа от НСИ и който е с наименование – „Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за областта в %“. Той не постига заложените цели и дори се увеличава неблагоприятният му ефект и се отдалечава от желаната крайна цел, вместо да намалява.

Необходимо е в актуализацията на ОСР за периода до 2020 г. да се направи преоценка на необходимите индикатори, като се изключат тези, за които не се поддържат статистически данни на областно ниво, както и тези, които не кореспондират с целите, приоритетите и мерките на стратегията.

В ***Приложение №2*** са представени специфичните индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на ОСР на Област Разград и техните достигнати стойности за 2015 г. Следва да се отбележи, че за специфичните индикатори в Областната стратегия на Разград няма базови стойности и не са заложени целеви стойности, поради което оценителят сам изведе базовите стойности за 2011 г., където бе възможно и добави междинни за 2015 г. На база на тези данни стана възможно да се изведе само **изменението в показателя до 2015 г. или да се покаже моментното му състояние, но не и да се даде оценка на това дали са постигнати желаните цели, тъй като липсват целеви стойности за индикаторите. В актуализацията на стратегията такива трябва да бъдат заложени!**

На база на достъпните данни за специфичните индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на ОСР на Област Разград, изведени в ***Приложение №2,*** могат да бъдат направени следните обобщени изводи:

По отношение на предложените индикатори по ***Приоритет 1: „Постигане на устойчив и приобщаващ растеж на икономиката чрез инвестиции в нови технологии и иновации на базата на икономиката на знанието“*** може да се проследят значителни положителни промени по част от показателите, за които има данни и може да се изчисли

изменение. С най-голямо положително изменение е показателят „*Разходи за придобиване на ДМА*“ – 71%. Чуждестранните преки инвестиции в нефинансови предприятия пък намаляват в сравнение с 2011 г.

По отношение на индикаторите за ***Приоритет 2: „Устойчиво развитие на високоефективен и конкурентноспособен аграрен сектор“*** се забелязва органичен напредък по някои показатели: повишаване на дела на засетите площи със зърнени маслодайни, технически индустриални култури и зеленчуци и цветя и намаляване на трайните насаждения.

По отношение на индикаторите за ***Приоритет 3: „Обновяване и развитие на техническата инфраструктура и на жизнената среда, подобряване качествата на околната среда“*** се забелязва напредък по показателите, за които има данни - подобряване на пътната и ВиК мрежа. Въпреки осъществените мерки във водопроводната мрежа се наблюдава сериозно увеличение на загубите на вода от 20% при сравнение на 2011 г. с 2016 г. Показателите, свързани с Интернета, също показват положително развитие. Повече потребители са включени в енергийни интелигентни системи, но вместо постига на цел за намаление на енергийното потребление, се наблюдава неговото увеличение в обществените сгради. Наблюдава се и увеличение на потребителите, присъединени към газоразпределителната мрежа.

По отношение на индикаторите за ***Приоритет 4: „Подкрепа на човешкия капитал, социално приобщаване, повишаване на жизнения стандарт“*** се забелязва запазване и влошаване на демографския проблем с отрицателен естествен и механичен прираст, нарастване на делът на населението в надтрудоспособна възраст. Доходите на населението се увеличават, но разходите в по-голяма степен. Демографското развитие се отразява и на образованието и там се наблюдава спад на броя на учениците и учебните институции. По отношение на показателите в образованието, които изследват достъпа до компютър и Интернет се наблюдава увеличение, като най-значителен е ръстът на брой Интернет места на 100 ученика, като той е увеличен с 122%.Сравнително се запазва броят на лекарите и медицинските кадри и с оглед намаляването на населението се подобрява достъпа на населението до тези услуги.

По отношение на индикаторите за ***Приоритет 5: „Укрепване на институционалния капацитет за провеждане на ефективна регионална политика“*** не могат да се направят изводи, тъй като липсват базови стойности. Наблюдава се напредък по част от индикаторите. Все още малко общини предлагат електронни услуги. Реализираните

форми на публично-частно партньорство са концесии, а по самостоятелния закон за ПЧП няма реализиран нито един проект.

Таблицата по-долу представя достигнатите стойности на екологичните индикатори, за които има източник на информация на областно ниво.

Таблица 3. Ключови стратегически индикатори за интегриране на глобалните цели по околната среда в регионалното планиране

№	Индикатор	Базова стойност	Междинна стойност
1.	Относителен дял на антропогенно-натоварените територии (инфраструктура, селища, промишлени обекти)	Няма данни за областно ниво	Няма данни за областно ниво
2.	Съотношение между горските, земеделските и урбанизираните територии	556 229 1 684 321 128 236	557 229 1 684 321 128 236
3.	Емисии на парникови газове (приравнени към CO2 еквивалент) на жител от населението	Няма данни за областно ниво	Няма данни за областно ниво
4.	ДМА с екологично предназначение	39 127	110 220
5.	ДМА с екологично предназначение на човек от населението	316,56	940,11
6.	Дял от територията с висок риск от ерозия	Няма данни за областно ниво	Няма данни за областно ниво
7.	Разходи за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници	Няма данни за областно ниво	Няма данни за областно ниво

Източник: НСИ

От посочените индикатори само за данните за ДМА с екологично предназначение може да се направи извод и той е, че те се повишават спрямо нивата за 2011 г.

ГЛАВА IV. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО И ОЦЕНКАТА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА РАЗВИТИЕ

Всички общини от област Разград имат разработени, приети и действащи Общински планове за развитие за плановия период 2014-2020 г. Нормативно, това е основният управленски документ за развитие на местните общности. Управлението се осъществява чрез Програмите за реализация на плана. Наблюдението и оценката на изпълнението се осъществява чрез Годишни доклади, Предварителни, Междинни и Последващи оценки. Справка за изготвените Годишни доклади за наблюдение на изпълнението на ОПР, както и последващи оценки на ОПР 2007-2013 г. и междинни оценки на ОПР 2014-2020 г. по общини е представена по-долу в таблична форма.

Таблица 4. Справка мониторинг на ОПР за общините в област Разград към м. ноември 2017 г.

Наименование	Последваща оценка на ОПР 2007-2013 г.	Годишен доклад за 2014 г.	Годишен доклад за 2015 г.	Годишен доклад за 2016 г.	Междинна оценка на ОПР 2014-2020 г.
Община Завет					
Община Исперих					
Община Кубрат					
Община Лозница					
Община Разград					
Община Самуил					
Община Цар Калоян					

Легенда:

	Да
	Не

Справката показва, че само общините Исперих и Разград са изготвили последващи оценки на ОПР 2007-2013 г. За периода 2014-2016 г. общините Завет, Исперих, Кубрат, Разград и Цар Калоян са изготвили Годишни доклади за наблюдение на ОПР за 2014, 2015 и 2016 г.

Междинни оценки за изпълнението на Общинските планове за развитие към м. ноември 2017 г. имат вече всички общини без Лозница.

Отправя се препоръка към общините Лозница и Самуил да започнат да изготвят Годишни доклади за наблюдение на ОПР и да ги представят в Областна администрация Разград в законоустановения срок.

Следва да се обърне внимание на всички общини, че с изменения на ППЗРР от ДВ, бр. 50 от 2016 г. е въведена нова точка в съдържанието на годишните доклади - изпълнение на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на общинските планове за развитие и на областната стратегия за развитие. Някои от подадените доклади не съдържат такава точка и следва тази бележка да се вземе предвид за следващите годишни доклади.

Като препоръка към общините за изготвяне на годишните доклади следва **да се обърне по-голямо внимание на точка 1. „общите условия за изпълнение на общинския план за развитие и в частност промените в социално-икономическите условия в общината“.** В голяма част от докладите информация за социално-икономическото развитие на общината липсва.

Всички доклади показват напредъка на общините в проектната им дейност. Добър пример са тези доклади, в които е включена информация и за подадени и чакащи финансиране проекти.

Необходима е по-голяма взискателност от страна на Областната администрация по отношение съдържанието на годишните доклади на общините. Те следва да се разработват по унифицирана структура и е препоръчително в Областната администрация ежегодно да се разработва обобщен Доклад за наблюдение и оценка на реализацията на ОПР, който да реферира осъществяването на целите, приоритетите и мерките на Областната стратегия за развитие. Информацията и изводите от тези документи следва да се използва за практически насочени действия в процеса на управление.

ГЛАВА V. ИЗПОЛЗВАНИ ПРЕЗ ПЕРИОДА РЕСУРСИ ЗА ПОСТИГАНЕ ЦЕЛИТЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

Оценката на ефективността и ефикасността на използваните ресурси се базира на сравнение между използваните финансови ресурси и планираните в Общата оценка на необходимите ресурси за постигане целите на ОСР Разград за периода 2014-2020 г.

Общата стойност на планирания финансов ресурс на ОСР Разград за периода 2014-2020 г. е 995 028 хил. лв. Към 31.12.2016 г. стойността на изпълнените и текущи проекти е 362 396 хил. лв. Това може да се окачестви като много добро финансово изпълнение с оглед на посоченото в таблица 78 „Разпределение на индикативните ресурси по години с натрупване“ от Стратегията за развитие на област Разград 2014-2020 г., че до 2016 г. е необходимо да се изпълни 30% от бюджета на стратегията.

Финансовото изпълнение по приоритети, обаче, е различно - Приоритети 1 и 4 са преизпълнени неколкократно, Приоритет 2 е изпълнен както е планирано, а Приоритети 3 и 5 са с по-нисък дял на изпълнение и не се очаква да надминат 50% до 2020 г. Това изпълнение е представено по-долу в таблична форма.

Таблица 5. Оценка на финансовата ефективност на ОСР на област Разград за периода 2014-2016 г. (в хил. лв.)

Приоритети	Постигнат бюджет до 31.12.2016 г.*	Планиран бюджет до 2020 г.	Изпълнение (в %)
Приоритет 1: Постигане на устойчив и приобщаващ растеж на икономиката чрез инвестиции в нови технологии и иновации на базата на икономиката на знанието	123 596	117 459	105%
Приоритет 2: Устойчиво развитие на високоефективен и конкурентноспособен аграрен сектор	25 609	81 295	32%
Приоритет 3: Обновяване и развитие на техническата инфраструктура и на жизнената среда, подобряване качествата на околната среда	156 743	712 721	22%
Приоритет 4: Подкрепа на човешкия капитал, социално приобщаване, повишаване на жизнения стандарт	53 741	70 873	76%
Приоритет 5: Укрепване на институционалния капацитет за провеждане на ефективна регионална политика	2 707	12 680	21%
Общо ОСР Разград 2014-2020 г.	**362 396**	**995 028**	**36%**

**Включени са и текущите проекти*

Източник: Собствени изчисления

Общата оценка за прогнозирания бюджет е, че е леко надценен за възможностите на областта, особено по Приоритет 3, за който са били предвидени **712 721 хил. лв.** Въпреки изпълнените проекти за воден цикъл от Исперих и Кубрат, които са на висока стойност, постигнатият резултат не отговаря на очакванията. Следва да се има предвид, че извън вложените/договорените до 31.12.2016 г. **156 743 хил. лв.** по приоритета, дори община Разград да реализира проекта си за воден цикъл (35 млн. лв.) и цялостната си инвестиционна програма по ИПГВР от близо 20 млн. лв., а всички останали т. нар „селски общини“ да изпълнят максимума от по 10 млн. евро по проекти по ПРСР, няма да могат да се изпълнят оставащите над 550 млн. лв., планирани по Приоритет 3.

Основните причини за неизпълнението на финансовата прогноза могат да се сведат до две най-важни. Първата е, че основната мярка за финансиране на дейности по Приоритет 3 - мярка 7.2. от ПРСР обяви прием за проекти чак през средата на 2016 г. и от ДФЗ започнаха договаряне едва в края на 2017 г. за голяма част от проектите. Това до голяма степен забавя изпълнението на приоритета и ограничава възможностите за реализирани в цялост проекти до 2020 г., още повече при наложения праг за финансиране на община до 10 млн. евро. Втората основна причина за по-ниското изпълнение на приоритета е планирания бюджет в ИПГВР на община Разград от около 166 млн. лв. и договореният по-късно по ОПРР 2014-2020 г. бюджет за инвестиционната програма от близо 20 млн. лв., което е приблизително 8 пъти по-малко от планираното за общината.

Причина за по-ниското финансово изпълнение на Приоритет 5 е, че в него се включват от една страна чисто административни дейности, без допълнително финансово изражение и от друга страна „меки“ проекти на по-ниска финансова стойност.

Силно положителен факт е финансовото преизпълнение на Приоритет 1 „Постигане на устойчив и приобщаващ растеж на икономиката чрез инвестиции в нови технологии и иновации на базата на икономиката на знанието“ и то предимно с частни инвестиции, което показва не толкова силната зависимост на местната икономика от проектното европейско финансиране. Работещата икономика е гарант за устойчиви работни места и заетост на населението, за разлика от програмите за временна заетост.

Много добро техническо и финансово изпълнение е постигнато по Приоритет 4 „Подкрепа на човешкия капитал, социално приобщаване, повишаване на жизнения стандарт“, съчетаващ инфраструктурни и „меки“ проекти.

На следващата фигура е представена съпоставка на планираните и изпълнените инвестиции по отделните приоритети като част от цялото.

Фигура 1. Процентно изпълнение на приоритетите на ОСР Разград 2014-2020 от общото изпълнение към 31.12.2016 г.

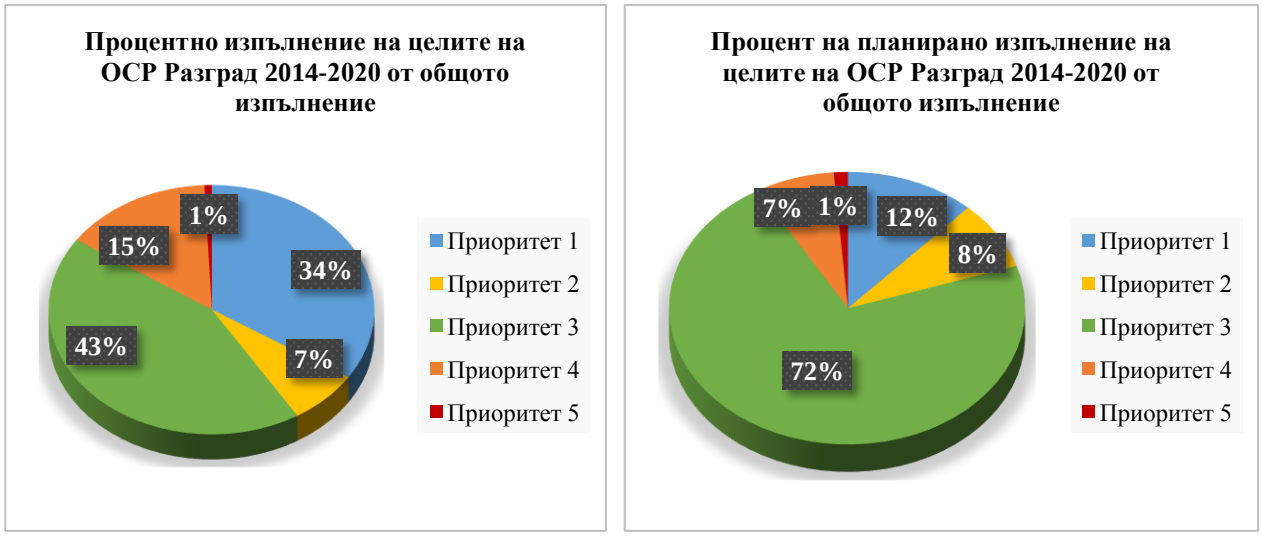

Източник: Собствени изчисления

С оглед на данните могат да се направят следните изводи:

- С най-голям процент са реализираните инвестиции по Приоритет 3 за инфраструктура, както е планирано, но изпълнението е в значително по-малко съотношение – 43% при планирани 72%;
- Вложените инвестиции за повишаване на конкурентоспособността по Приоритет 1 надминават очакваните и са увеличили своя дял/значение за изпълнението на ОСР почти 3 пъти от 12% на 34%;
- Приоритет 4 за човешките ресурси и социално включване също е увеличил своя планиран дял (2 пъти) от 7 на 15% изпълнение;
- Приоритети 2 за селското стопанство и 5 за административния капацитет са изпълнени като съотношение в рамките на планираното.

До тук бе коментирано процентното изпълнение на приоритетите от ОСР Разград спрямо планираното за всеки един от тях, а следващата фигура показва финансовата тежест като обем на вложените инвестиции във всеки един от петте приоритета. С най-голяма финансова тежест логично се характеризира Приоритет 3. „Обновяване и развитие на техническата инфраструктура и на жизнената среда, подобряване качествата на околната среда“, следван от Приоритет 1. „Постигане на устойчив и приобщаващ растеж на

икономиката чрез инвестиции в нови технологии и иновации на базата на икономиката на знанието“, а с най-малка финансова тежест е Приоритет 5. „Укрепване на институционалния капацитет за провеждане на ефективна регионална политика“.

Фигура 2. Финансово изпълнение на ОСР Разград 2014-2020 по приоритети в хил. лв.

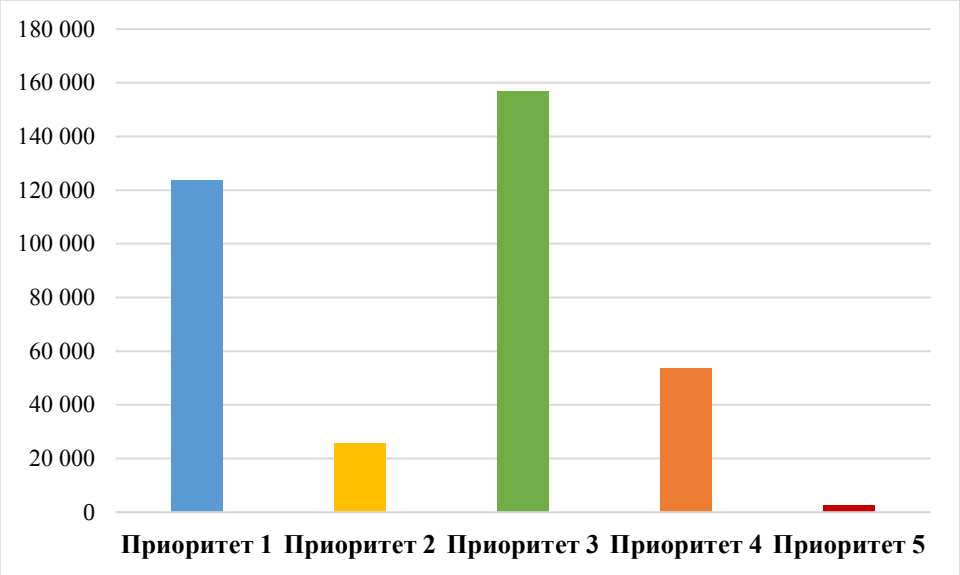

Източник: Собствени изчисления

Източниците за финансиране също са важен компонент на оценката за финансовата ефективност. Реализираните източници на финансиране са представени по-долу в табличен и графичен вид, като и тук първо е разгледано процентното изпълнение спрямо планираното изпълнение за всеки един източник, а след това и финансовата тежест на всеки един източник на финансиране съобразно вложения финансов ресурс от него в реализацията на ОСР Разград.

Таблица 6. Източници на финансиране на ОСР Разград 2014-2020 до 2016 г.

Видове източници на финансиране (в хил. лв.)	**Общински бюджет**	**Централен бюджет**	**Фондове на Европейски съюз**	**Други източници (ФМ на ЕИП)**	**Частни фондове, фирми**
Планирани до 2020 г.	38 147	78 894	715 042	0	162 945
Реализирани до 31.12.2016 г.	40 728	68 173	135 013	1 941	116 541
Изпълнение в %	**106,8%**	**86,4%**	**18,9%**	**-**	**71,5%**

Източник: Собствени изчисления

Фигура 3. Изпълнение на източниците на финансиране

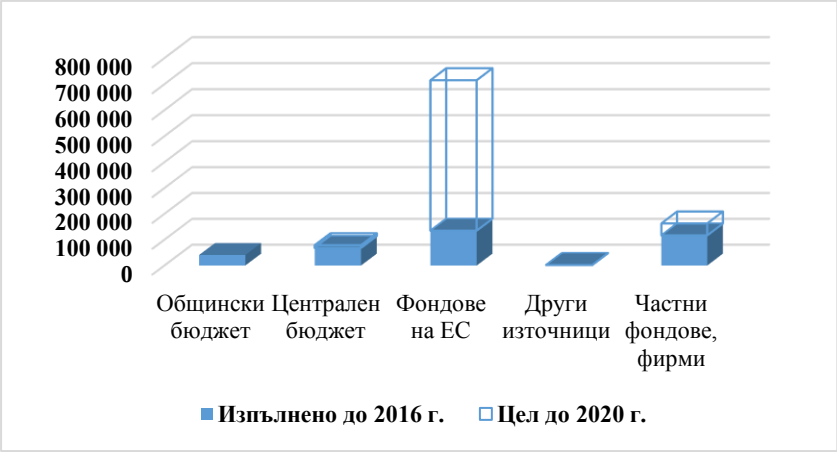

Източник: Собствени изчисления

Данните от фигурата показват, че до 2016 г. е преизпълнен планирания Общински бюджет до 2020 г. (106%). Изпълнените Централен бюджет до 2016 г. (86,4%) и Бюджет от частния сектор (71,5%) се доближават до планираните нива за 2020 г. Единствено бюджетът от Фондовете на ЕС е с голямо неизпълнение на планираното - изпълнен е едва на 19%. Прогнозите са заложили на изпълнение на голям брой европейски проекти, а в действителност не са реализирани толкова. Неизпълнението на бюджета от ФЕС ще бъде и основна причина за неизпълнение на бюджета на ОСР като цяло.

Фигура 4. Планирано и реално разпределение на източниците на финансиране на ОСР Разград 2014-2020

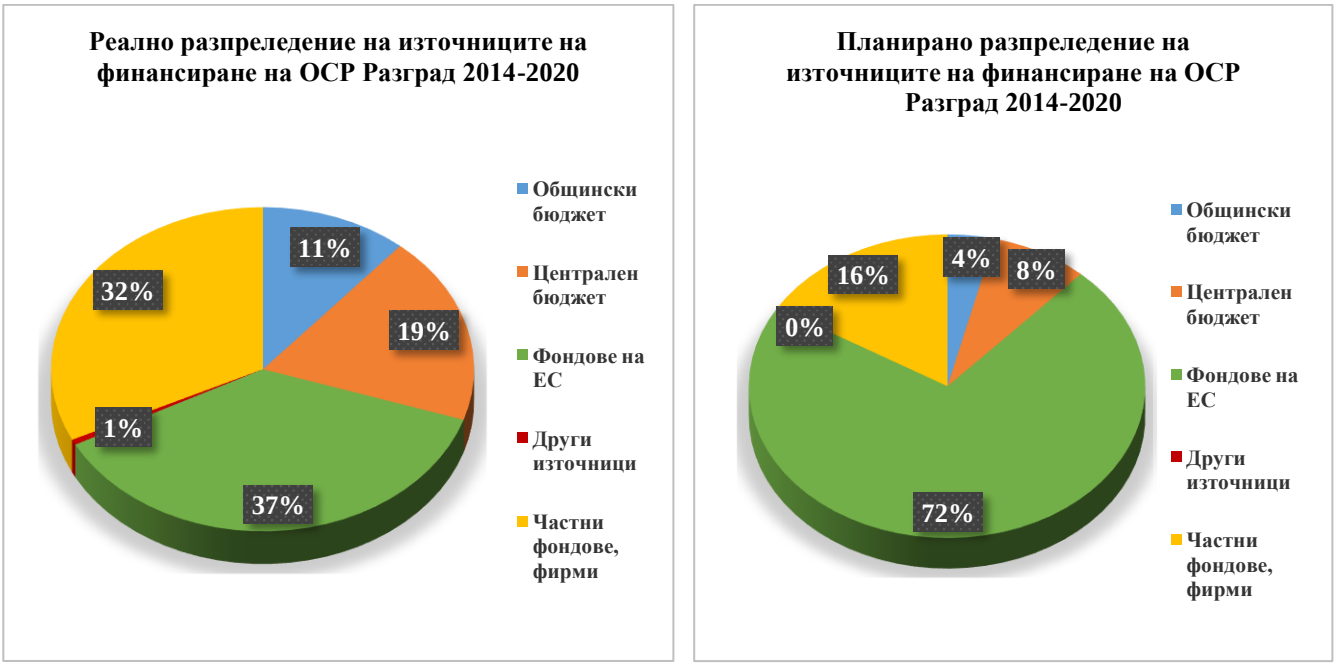

Източник: Собствени изчисления

На фигура 4 е разгледано съотношението на планираното разпределение на източниците за финансиране по относителни дялове от общия бюджет към реално осъществените инвестиции. Най-голям дял от реализираните инвестиции до 2016 г. са тези, привлечени от Европейските фондове – ЕФРР, ЕСФ, КФ, ЕФРСР – **37%** при заложени **72%.** На второ място са средствата от частния сектор с **32%** при заложени **16%**, следвани от средствата от републиканския бюджет с **19%** при заложени **8%**. При прогнозираните източници не е предвидено участие на средства от други източници и не е включен такъв бюджет, но на практика има вложени почти 2 000 хил. лв. от други източници (ФМ на ЕИП). Средствата от общинските бюджети са с **11%** дял при заложени **4%.** Неизпълнението на европейски проекти води до повишаване на дела на местните и национален бюджети.

С оглед на важността от привлечените средства от фондовете на ЕС за изпълнението на стратегията е представен в табличен вид броя изпълнени проекти по програми.

Таблица 7. Изпълнени проекти по Оперативни програми и ПРСР

№	Програма	Брой
1	Оперативна програма „Транспорт“/ „Транспорт и транспортна инфраструктура“	0
2	Оперативна програма „Околна среда“	3
3	Оперативна програма „Регионално развитие“/ „Региони в растеж“	11
4	Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“/ „Иновации и конкурентоспособност“	10
5	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“	45
6	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“	1
7	Оперативна програма „Административен капацитет“/ „Добро управление“	9
8	Оперативна програма „Развитие на сектор Рибарство“	0
9	Програма за развитие на селските райони	106
10	Оперативна програма „Храни“	12
11	Програма за трансгранично сътрудничество Румъния-България	1
	Общо	**197**

Източник: ИСУН и ИСУН 2020, Справка проекти по ПРСР и ОПРСР

Най-голям е броят на проектите, финансирани по ПРСР (106 бр.), следвани от проектите по ОП „Развитие на човешките ресурси“ (45 бр.), от ОП „Регионално развитие“/ „Региони в растеж“ – 11 бр. и от ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ и нейното продължение ОП „Иновации и конкурентоспособност“ (10 бр.).

ГЛАВА VI. ВЪЗНИКНАЛИ ПРОБЛЕМИ И ПРЕДПРИЕТИТЕ ДЕЙСТВИЯ ОТ КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ ЗА ТЯХНОТО ПРЕОДОЛЯВАНЕ, ПРЕГЛЕД НА ПРЕДИШНИ ОЦЕНКИ

По отношение на изпълнението на Областната стратегия за развитие не са идентифицирани проблеми, които да възпрепятстват нейното реализиране. Проблем, който сериозно затруднява и забавя реализирането на част от мерките, е липсата на консолидиран ВиК оператор за областта, който да кандидатства за европейско финансиране за изграждане на така необходимата ПСОВ на Разград, както и за изграждане/рехабилитация на ВиК мрежата в селищата на всички общини от областта и дори от съседната област Търговище.

По отношение на предаването на годишните доклади за наблюдение на ОПР, някои общини пренебрегват този процес по изготвяне на доклади, представянето им на Общински съвет и предаването им на Областна администрация. Изискването за разработването и представянето на годишните доклади за изпълнението на ОПР практически е безполезно, ако те не се анализират и обработват от компетентни служители на администрацията, които на базата на тези доклади да създават консолидиран доклад за напредъка в реализацията на Областната стратегия и да предлагат решения за преодоляване на възникналите проблеми и затруднения. Практически не съществува единен, ефективен взаимообвързан подход в планирането, програмирането, наблюдението и оценката на регионалното развитие в рамките на областта.

Областната стратегия за развитие и общинските планове за развитие са публични и публикувани в съответните интернет страници на администрациите и в Портала за обществени консултации на Министерски съвет – www.strategy.bg. Препоръчва се на този портал общините своевременно да качват и другите си стратегически документи.

Отговорностите за провеждането на регионалната политика за развитие на област Разград изискват тясно взаимодействие между партньорите от областната администрация и общините. Създаването на действен механизъм за наблюдение, контрол и оценка на изпълнението на ОПР и ОСР е от взаимен интерес и може да допринесе за осезаеми резултати и устойчивост на реализираните проекти. Особено важно е да се поддържа постоянна връзка и контакт между Областният съвет за развитие, общините, бизнеса и неправителствените организации, тъй като те са основните партньори при разработването и реализирането на Областната стратегия. От добрата координация между тях зависи успешното й изпълнение.

ГЛАВА VII. ПРОГНОЗА ЗА ОЧАКВАНОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ ДО КРАЯ НА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ

Прогнози за очакваното изпълнение на целите и приоритетите на ОСР Разград до 2020 г. са представени по-долу, изготвени на базата на следните допускания:

- **реалистична** – продължаващ темп на плавно повишаване на икономическия растеж (БВП), стабилна политическа среда, продължаващ интерес от страна на бенефициентите към привличане на безвъзмездни външни източници за финансиране, изпълнение с относително равни темпове на тези до 2016 г.;

- **оптимистична** - темп на значително повишаване на икономическия растеж (БВП), стабилна политическа среда, нарастващ интерес от страна на бенефициентите към привличане на безвъзмездни външни източници за финансиране, откриване на възможности за общините да кандидатстват и изпълняват инфраструктурни проекти по ПРСР, ОПРР и ОПОС;

- **песимистична** - темп на намаляване на икономическия растеж (БВП), нестабилна политическа среда затихващ интерес от страна на бенефициентите към привличане на безвъзмездни външни източници за финансиране, проблеми при изпълнение и дори невъзможност за осъществяване на инфраструктурни проекти по ПРСР, ОПРР и ОПОС, невъзможност за изпълнение на договорните отношения с УО на оперативните програми.

Таблица 8. Прогнози (реалистична, песимистична и оптимистична) за очакваното изпълнение на целите и приоритетите на ОСР Разград до 2020 г.

Прогнози	Песимистична	Реалистична	Оптимистична
Приоритет 1: Постигане на устойчив и приобщаващ растеж на икономиката чрез инвестиции в нови технологии и иновации на базата на икономиката на знанието	168%	**210%**	253%
Приоритет 2: Устойчиво развитие на високоефективен и конкурентноспособен аграрен сектор	50%	**63%**	76%
Приоритет 3: Обновяване и развитие на техническата инфраструктура и на жизнената среда, подобряване качествата на околната среда	35%	**44%**	53%
Приоритет 4: Подкрепа на човешкия капитал, социално приобщаване, повишаване на жизнения стандарт	121%	**152%**	182%
Приоритет 5: Укрепване на институционалния капацитет за провеждане на ефективна регионална политика	34%	**43%**	51%
Областна стратегия за развитие на област Разград - общо	**58%**	**73%**	**87%**

Източник: Собствени изчисления

При оптимистичен сценарий изпълнението на ОСР до 31.12.2020 г. може да достигне **87%**, а при песимистичен - **58%.**

Възможни са и вариации по отношение на отделните приоритети, което е най-реалистично да се случи, т.е. да се задълбочат различията в степента на техническо и финансово изпълнение на приоритетите.

Опасност от неизпълнение имат **Приоритет 2** „Устойчиво развитие на високоефективен и конкурентноспособен аграрен сектор“, **Приоритет 3 „**Обновяване и развитие на техническата инфраструктура и на жизнената среда, подобряване качествата на околната среда“ и **Приоритет 5:** „Укрепване на институционалния капацитет за провеждане на ефективна регионална политика“. Приоритет 5 няма как да бъде изпълнен финансово, тъй като прогнозите са силно завишени по отношение очакванията за финансиране от ФЕС (в последствие област Разград е извадена дори от допустимата територия за подпомагане по линия на програмата за ТГС Румъния - България). Но при една по-сериозна държавна политика по отношение на въвеждане на електронното управление, би могло да се постигне добро техническо изпълнение на приоритета.

Изпълнението на Приоритет 3 „Обновяване и развитие на техническата инфраструктура и на жизнената среда, подобряване качествата на околната среда“ зависи силно от две конкретни мерки – реализирането на Инвестиционната програма на ИПГВР Разград по ОПРР и отварянето и подписването на договори по подмярка 7.2. на ПРСР. Наличието или липсата на консолидиран ВиК оператор за област Разград също има ключова роля за реализирането на приоритета и стратегията като цяло.

Приоритет 1 „Постигане на устойчив и приобщаващ растеж на икономиката чрез инвестиции в нови технологии и иновации на базата на икономиката на знанието“ има всички предпоставки да продължи да се развива добре. Отварянето на новите мерки по ОПИК и ОПРЧР само биха подпомогнали направените вече устойчиви частни инвестиции и биха задълбочили техния положителен ефект. Подобен извод може да бъде направен и за Приоритет 2 „Устойчиво развитие на високоефективен и конкурентноспособен аграрен сектор“, който в краткосрочен план би следвало да се възползва от възможностите за финансиране по ПРСР, но в дългосрочен план би следвало да заложи на маркетингова стратегия, насочена към задоволяване на потребностите на местните потребители за прясно, качествено, родно производство.

ГЛАВА VIII. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

Предложенията за актуализация на Областната стратегия за развитие са свързани с идентифицираните до момента препоръки, а именно:

1. Актуализиране на социално-икономическия анализ, поради настъпили промени в демографското, икономическото, социалното развитие, съответно в SWOT-анализа, ако е приложимо;
2. Актуализиране поради наличие на следните условия: в резултат на промени в свързаното национално законодателство или в законодателството на ЕС и при промени в териториалния обхват на районите за целенасочена подкрепа[1];
3. Актуализиране на общата оценка на необходимите ресурси за постигане целите на стратегията във връзка с прецизиране на финансовите ресурси по приоритети;
4. Актуализиране на индикаторите за наблюдение с цел предвиждане на целеви стойности за специфичните индикатори за наблюдение по приоритети и отпадане на такива индикатори, които се дублират или няма източник на информация за тях на областно ниво.

[1] *Във връзка с промените в Закона за регионално развитие, обнародвани в бр. 15 на ДВ от 2016 г. в съдържанието на областните стратегии (чл. 12 ал. 3, т. 5 и 6) следва да се включат две нови точки, а именно: мерките и средствата за реализация на дейности в районите за целенасочена подкрепа; насоки и мерки за развитие на териториалното сътрудничество. В допълнение, при посочената промяна на Закона е изменено и понятието за „район за целенасочена подкрепа“ като под това вече следва да се разбира следното (чл. 6 от ЗРР): В териториалния обхват на район за целенасочена подкрепа се включват: 1. общините от четвърта и пета категория; 2. общините от втора и трета категория при наличието на някоя от следните географски характеристики: а) най-малко 50 на сто от територията на общината е в планински район; б) най-малко 50 на сто от територията на общината е в полупланински район; в) територията на общината е в пограничен район.*

ГЛАВА IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Областната стратегия за развитие на област Разград 2014-2020 г. е документ за стратегическо планиране на регионалното развитие на областта, който е разработен в съответствие с Регионалния план за развитие на Северен централен район.

Междинната оценка на изпълнението на Областната стратегия за развитие показва един значителен прогрес, като за периода 2014-2020 г. са осъществени и договорени инвестиции за **362 396 хил. лв., което се равнява на 36% изпълнение. При настоящите условия изпълнението на стратегията към 2020 г. се прогнозира да е 73%, което може да се определи като много добро изпълнение.**

При оптимистичен сценарий изпълнението на ОСР до 31.12.2020 г. може да достигне 87%, а при песимистичен - 58%. По отношение на приоритетите, опасност от непълно изпълнение имат **Приоритет 2:** Устойчиво развитие на високоефективен и конкурентноспособен аграрен сектор, **Приоритет 3:** Обновяване и развитие на техническата инфраструктура и на жизнената среда, подобряване качествата на околната среда и **Приоритет 5:** Укрепване на институционалния капацитет за провеждане на ефективна регионална политика.

Най-голям брой са проектите, финансирани по Програма за развитие на селските райони (106 бр.), следвани от проектите по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ (45 бр.), от Оперативна програма „Регионално развитие“/ „Региони в растеж“ – 11 бр. и от Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ и нейното продължение Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ (10 бр.).

Тъй като в Областната стратегия за развитие на област Разград 2014-2020 г. в частта „Критерии за изпълнение на областната стратегия и индикатори за оценяване изпълнението на целите и приоритетите“ по всички специфични индикатори липсват както базови, така и целеви стойности, не бе възможно да се направи оценка на изпълнението на поставените цели и е необходима актуализация в тази част.

По отношение на предложените индикатори по ***Приоритет 1: „Постигане на устойчив и приобщаващ растеж на икономиката чрез инвестиции в нови технологии и иновации на базата на икономиката на знанието“*** може да се проследят значителни положителни промени по част от показателите, за които има данни и може да се изведе изменение. С най-голямо положително изменение е показателят „*Разходи за придобиване*

на ДМА“ – 71%. Чуждестранните преки инвестиции в нефинансови предприятия пък намаляват в сравнение с 2011 г.

По отношение на индикаторите за ***Приоритет 2: „Устойчиво развитие на високоефективен и конкурентноспособен аграрен сектор“*** се забелязва органичен напредък по някои показатели: повишаване на дела на засетите площи със зърнени маслодайни, технически индустриални култури и зеленчуци и цветя и намаляване на трайните насаждения.

По отношение на индикаторите за ***Приоритет 3: „Обновяване и развитие на техническата инфраструктура и на жизнената среда, подобряване качествата на околната среда“*** се забелязва напредък по показателите, за които има данни - подобряване на пътната и ВиК мрежа. Показателите, свързани с Интернета, също показват положително развитие.

По отношение на индикаторите за ***Приоритет 4: „Подкрепа на човешкия капитал, социално приобщаване, повишаване на жизнения стандарт“*** се забелязва запазване и влошаване на демографския проблем с отрицателен естествен и механичен прираст, нарастване на делът на населението в надтрудоспособна възраст. Доходите на населението се увеличават, но разходите растат в по-голяма степен. Демографското развитие се отразява и на образованието и там се наблюдава спад в броя на учениците и учебните институции. Сравнително се запазва броя на лекарите и медицинските кадри и с оглед намаляването на населението се подобрява достъпа на населението до тези услуги.

По отношение на индикаторите за ***Приоритет 5: „Укрепване на институционалния капацитет за провеждане на ефективна регионална политика“*** не могат да се направят изводи, тъй като липсват базови стойности. Наблюдава се напредък по част от индикаторите. Все още малко общини предлагат електронни услуги. Реализираните форми на публично-частно партньорство са концесии, а по самостоятелния закон за ПЧП няма реализиран нито един проект.

Актуализация на Областната стратегия за развитие на област Разград 2014-2020 г. се налага от една страна във връзка с промяна на нормативната рамка, определяща регионалното развитие в страната и новото понятие за „район за целенасочена подкрепа“, както и във връзка с идентифицирани с настоящата междинна оценка области за подобрение, от друга страна.

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

Абревиатура	Значение
АЗ	Агенция по заетостта
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда“
ЕЗФРСР	Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФМДР	Европейския фонд за морско дело и рибарство
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗРР	Закона за регионалното развитие
КФ	Кохезионен фонд
ИСУН/ ИСУН 2020	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на Европейския съюз
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МСП	Малки и средни предприятия
НК	Национална компания
НПЕЕМЖС	Национална програма за енергийна ефективност в многофамилни жилищно сгради
НСИ	Национален статистически институт
ОДЗ	Областна дирекция „Земеделие“
ОП	Оперативна/и програма/и
ОПАК	Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007-2013 г.
ОПДУ	Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г.
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“ 2007-2013; 2014-2020 г.
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020
ОПНОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г.
ОПР	Общински план за развитие
ОПРКБИ	Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 г.
ОПРР	Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г./ „Региони в растеж“ 2014-2020 г.
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г.; 2014-2020 г.
ОСР	Областна стратегия за развитие
ОУ	Основно училище
ППЗРР	Правилник за прилагане на закона за регионално развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г.; 2014-2020 г.
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПЧП	Публично-частно партньорство
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

Използваните ***източници на информация*** за изготвянето на настоящите междинна оценка и доклад за резултатите от нея са както следва**:**

- Методически указания за разработване на национална стратегия за регионално развитие (2012–2022 г.), регионални планове за развитие на районите ниво 2 (2014–2020 г.), областни стратегии за развитие (2014–2020 г.), общински планове за развитие (2014–2020 г.); 2011 г. МРРБ;
- Методика за изготвяне на междинна оценка на областна стратегия за развитие, 2009 г. МРРБ;
- Методически указания на Министерство на регионалното развитие и благоустройство за актуализация на действащите стратегии и планове за регионално и местно развитие – 2009 г.;
- Регионален план за развитие на Северен централен район за периода 2014-2020 г.;
- Областна стратегия за развитие на област Разград за периода 2014-2020 г.;
- Общински планове за развитие на общините от област Разград за периода 2014-2020 г.;
- Интегриран план за градско развитие и възстановяване на гр. Разград 2014-2020;
- Планове, програми и стратегии на област Разград с хоризонт до 2020 г.;
- Справки, годишни доклади и отчети на общините от област Разград и Областна администрация – Разград изисквани във връзка с изготвянето на МО на ОСР Разград;
- ИСУН и ИСУН 2020 – Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България;
- Интернет сайтове и портали: Областна администрация Разград, НСИ, АЗ, ОПОС, ОПАК, ОПРР, ОПРЧР, ОПРКБИ, ОПИК, ПРСР, ОПРСР и други;
- Официални данни и статистическа информация от Справка ТСБ – Север, http://www.nsi.bg/), Справка ОДЗ, гр. Разград; Справка ДРСЗ – гр. Русе, Справка РИОСВ – Русе, Справка от ВиК дружества -3 бр., Справка „Овергаз“, Справка „Енерго про“, Справка БТК Справка в ИСУН и ИСУН 2020, Справка АУЕР, Справка въпросници общини от област Разград.

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ И ФИГУРИ

Таблици

Таблица 1. Проведени курсове и информационни дейности по мярка 111 на ПРСР.....13

Таблица 2. Рамкови индикатори за наблюдение за Област Разград 26

Таблица 3. Ключови стратегически индикатори за интегриране на глобалните цели по околната среда в регионалното планиране 30

Таблица 4. Справка мониторинг на ОПР за общините в област Разград към м. ноември 2017 г. 31

Таблица 5. Оценка на финансовата ефективност на ОСР на област Разград за периода 2014-2016 г. (в хил. лв.) 33

Таблица 6. Източници на финансиране на ОСР Разград 2014-2020 до 2016 г.....36

Таблица 7. Изпълнени проекти по Оперативни програми и ПРСР.....38

Таблица 8. Прогнози (реалистична, песимистична и оптимистична) за очакваното изпълнение на целите и приоритетите на ОСР Разград до 2020 г.....40

Фигури

Фигура 1. Процентно изпълнение на приоритетите на ОСР Разград 2014-2020 от общото изпълнение към 31.12.2016 г.....35

Фигура 2. Финансово изпълнение на ОСР Разград 2014-2020 по приоритети в хил. лв. 36

Фигура 3. Изпълнение на източниците на финансиране.....37

Фигура 4. Планирано и реално разпределение на източниците на финансиране на ОСР Разград 2014-2020.....37

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение № 1.

Списък на изпълнените и договорени проекти на територията на област Разград за периода 01.01.2014 г. – 31.12.2016 г.

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
	ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ ОБЛАСТ РАЗГРАД							**362 396**
	Приоритет 1: Постигане на устойчив и приобщаващ растеж на икономиката чрез инвестиции в нови технологии и иновации на базата на икономиката на знанието							**123 596**
	Специфична цел 1: Маркетинг на областта							**10**
1	Маркетинг и реклама на Бизнес зона „Перистър“	Общински бюджет	Община Разград	X		X	Изпълнен	10
	Специфична цел 2: Подкрепа на структуроопределящите производства							**108 725**
1	Проекти за подобряване на енергийната ефективност на местните предприятия - 2 бр.	ОПРКБИ	Бизнес организации	X	X		Изпълнен	3 948
2	Проекти за подобряване на производствения капацитет в предприятията - 6 бр.	ОПИК	Бизнес организации			X	Текущ	3 894
3	Проекти по мерки 121 и 123 на ПРСР за закупуване на оборудване за модернизиране на стопанства и предприятия - 2 бр.	ПРСР	Бизнес организации	X	X		Изпълнен	1 793
4	Инвестиции на малки и средни предприятия на територията на община Разград, в т.ч. бивш военен завод и Бизнес зона „Перистър“	Частни фондове	Бизнес организации	X	X	X	Изпълнен	99 090

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
	Специфична цел 3: Диверсифициране на икономиката чрез създаване на силен сектор от малки и средни предприятия							**2 377**
1	Проект „Бизнес инкубатор Разград“	ОПРКБИ	„М И М Трейдинг 2005“ ООД	X	X		Изпълнен	2 126
2	Проект „Повишаване на конкурентоспособността и създаване на перспективна среда за устойчиво развитие на РЕГИОНАЛЕН Е – КЛЪСТЕР“	ОПРКБИ	„Регионален Е-Клъстер“	X	X		Изпълнен	121
3	Проекти за създаване на самостоятелен бизнес - 7 бр. - Школа за езиково обучение, Автомивка и сервиз за автомобилни гуми; Стартиране на самостоятелна стопанска дейност чрез осъществяване на търговска продажба на стоки с вендинг автомати в гр. Исперих; Магазин за хранителни добавки и биокозметика; Фирма за каменоделски услуги; Посреднически и административни услуги в соларния бизнес с изграждане на демонстрационна покривна фотоволтаична централа; Подвижен детски маркет „Детски свят“	ОПРЧР	Бизнес организации	X			Изпълнен	130
	Специфична цел 4: Развитие на алтернативен туризъм чрез валоризиране на културното-историческото наследство и природното богатство в туристически продукти							**12 484**
1	Проект „Абритус-мистика и реалност“	ОПРР	Община Разград	X	X		Изпълнен	5 695
2	Проект „Исперих - Разград - Попово: Път на древни култури и традиции“	ОПРР	Община Исперих	X	X		Изпълнен	304
3	Изпълнение на дейности за повишаване на туристическия потенциал, маркетинг и реклама	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	131

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
4	Проекти по Мярка 311 „Разнообразяване към неземеделски дейности“ и Мярка 312 „Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия“ за изграждане на къщи за гости - 5 бр.	ПРСР	Бизнес организации	X	X		Изпълнен	1 667
5	Проект „Общински туристически информационен център - Цар Калоян“	ПРСР	Община Цар Калоян	X	X		Изпълнен	4 687
	Приоритет 2: Устойчиво развитие на високоефективен и конкурентноспособен аграрен сектор							**25 609**
	Специфична цел 1: Оптимално използване на природните ресурси							**25 209**
1	Проекти по мярка 121 „Модернизиране на земеделските стопанства“ - 5 бр. подкрепени предприятия и мярка 123 „Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти“ - 1 бр. подкрепено предприятие	ПРСР	Бизнес организации	X	X		Изпълнен	4 044
2	Проекти по подмярка 4.1. „Инвестиции в земеделски стопанства“ - 21 бр. подкрепени предприятия	ПРСР	Бизнес организации			X	Текущ	14 776
3	Проекти по подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ - 3 бр. подкрепени предприятия	ПРСР	Бизнес организации			X	Текущ	4 282
4	Проекти по подмярка 6.1. „Стартова помощ за млади земеделски стопани“ - 29 бр. подкрепени предприятия	ПРСР	Бизнес организации			X	Текущ	1 421
5	Проекти по подмярка 6.3. „Стартова помощ за развитие на малки стопанства“ - 16 бр. подкрепени предприятия	ПРСР	Бизнес организации			X	Текущ	469
6	Инвестиции за подобряване на оборудването за изпълнение на различни горскостопански дейности и разширяване на базата на ОП „Разградлес“	Общински бюджет	ОП „Разградлес“	X	X	X	Изпълнен	217

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
	Специфична цел 2: Повишаване на квалификацията на човешките ресурси в аграрния сектор							**0**
1	Проведени курсове и информационни дейности по мярка 111 на ПРСР 2007-2013 г.	ПРСР 2007-2013	Земеделски производители	X			Изпълнен	-
	Специфична цел 3: Развитие на икономически дейности в селските райони							**400**
1	Проект „Изграждане на градски пазар“ в гр. Завет	Централен бюджет	Община Завет			X	Текущ	400
	Приоритет 3: Обновяване и развитие на техническата инфраструктура и на жизнената среда, подобряване качествата на околната среда							**156 743**
	Специфична цел 1: Обновяване и развитие на техническата инфраструктура							**13 644**
1	Рехабилитация/ реконструкция на републиканска пътна мрежа	Централен бюджет	ОПУ - Разград	X	X	X	Изпълнен	6 017
2	Обновяване на многофамилна жилищна сграда, находяща се в гр. Завет, ул. „Освобождение“ № 52	НПЕЕЖМС	Община Завет		X	X	Текущ	755
3	Енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради на територията на община Исперих - многофамилни жилищни сгради в ж.к. „Васил Априлов“	НПЕЕЖМС	Община Исперих		X	X	Текущ	2 050
4	Енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради на територията на община Лозница, ж.к. „Найден Кючуков“, Бл.1, Бл.2, Бл.3	НПЕЕЖМС	Община Лозница		X	X	Текущ	1 482

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
5	Енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради на територията на община Кубрат	НПЕЕЖМС	Община Кубрат		X	X	Текущ	2 884
6	Енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради на територията на община Разград - техническа документация за 10 обекта и СМР за 2 бр. сгради	НПЕЕЖМС	Община Разград		X	X	Текущ	456
	Специфична цел 2: Модернизация на техническата инфраструктура за преодоляване на вътрешнорегионалните различия и постигане на териториален баланс							**23 406**
1	Проект „Извършване на СМР за ремонт на общинска улична мрежа в населени места от територията на община Завет“	Централен бюджет	Община Завет			X	Изпълнен	400
2	Ремонтни дейности на общинска пътна мрежа - път RAZ 1062 RAZ2004	Централен бюджет	Община Завет			X	Изпълнен	957
3	Проект „Рехабилитация на общински пътища за достъп до основни услуги за населението и икономиката в подкрепа на устойчивото развитие на община Завет“	ПРСР	Община Завет	X	X		Изпълнен	1 876
4	Проект „Повишаване привлекателността на жизнената среда в населените места от община Завет, област Разград чрез реконструкция на улици“	ПРСР	Община Завет	X	X		Изпълнен	1 431
5	Изготвяне на Общ устройствен план на Община Завет	Общински бюджет, Централен бюджет	Община Завет	X	X	X	Текущ	126
6	Изготвяне на кадастрални планове в община Исперих	Общински бюджет	Община Исперих	X	X	X	Изпълнен	36

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
7	Рехабилитация/ реконструкция на улични и тротоарни настилки: Основен ремонт на улица „Девети септември“, Подайва; основен ремонт на улица „Добруджа“, Печеница; основен ремонт на улица „Светлина“, Средоселци; основен ремонт на улици в населените места в община Исперих; основен ремонт на улица „Лудогорие“, гр. Исперих; основен ремонт на ул. „Йордан Йовков“ с. Китанчево	Общински бюджет	Община Исперих	X	X	X	Изпълнен	2 285
8	Рехабилитация/ реконструкция на общинска пътна мрежа: Основен ремонт на улици - IV класна пътна мрежа (Ст. Селище - Лудогорци); основен ремонт на улици - IV класна пътна мрежа (с. Свещари - с. Вазово); основен ремонт на общински път (RAZ 1040 /III - 205, Исперих – Веселец/), участък „Свещари – Вазово – Райнино“	Общински бюджет	Община Исперих	X	X	X	Изпълнен	487
9	Проект „Рехабилитация на общински пътища на територията на община Исперих“	ПРСР	Община Исперих	X	X		Изпълнен	1 511
10	Проект за изготвяне на Общ устройствен план на Община Кубрат	Централен бюджет	Община Кубрат	X	X	X	Текущ	83
11	Рехабилитация/ реконструкция/ изграждане на общинска пътна мрежа в община Кубрат	Общински бюджет	Община Кубрат	X	X	X	Изпълнен	579
12	Рехабилитация/ реконструкция/ изграждане на общинска пътна мрежа в община Кубрат	Общински бюджет	Община Кубрат	X	X	X	Изпълнен	1 811
13	Ремонт и рехабилитация на общинска пътна мрежа в община Лозница: Ремонт и рехабилитация на общински път RAZ 2083/III-206, Пороище-Студенец-Градина /II49/; Ремонт и рехабилитация на общински път RAZ 109/2 RAZ 1088/, Лозница – Манастирци- граница община; Ремонт и рехабилитация на местен път RAZ 3093/ RAZ 2116/, Островче – Сейдол-местност „Тюлбето“	ПИП РУРР	Община Лозница	X	X	X	Изпълнен	634

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
14	Рехабилитация/ реконструкция/ изграждане на улична мрежа, в т.ч. тротоари в община Лозница	Централен бюджет	Община Лозница	X	X	X	Изпълнен	140
15	Проект за изготвяне на Общ устройствен план на Община Разград	Общински бюджет, Централен бюджет	Община Разград	X	X	X	Текущ	68
16	Проект „Изграждане на съвременна градска среда, културна, образователна и социална инфраструктура в гр. Разград - гаранция за интегрирано градско развитие“	ОПРР	Община Разград	X	X		Изпълнен	391
17	Рехабилитация/ реконструкция на улични и тротоарни настилки	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	6 862
18	Рехабилитация/ реконструкция на общинска пътна мрежа	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	814
19	Проект „Рехабилитация на уличната инфраструктура в Източната и Западната промишлени зони на гр. Разград“	ПИП РУРР	Община Разград	X			Изпълнен	1 300
20	Проект „Подобряване облика на населените места и качеството на живот в община Самуил чрез физическо обновяване на улична мрежа“	ПРСР	Община Самуил	X	X		Изпълнен	1 615
	Специфична цел 3: Доизграждане и развитие на инфраструктурата, подобряваща качеството на жизнената среда							**103 610**

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
1	Проект „Рехабилитация на зелени площи с изграждане на площадки за детски игри и кътове за отдих в населените места в Община Завет“	ПИП РУРР	Община Завет	X			Изпълнен	1 689
2	Проект „Реконструкция и подмяна на вътрешна водопроводна мрежа на с. Прелез, община Завет“	ПИП РУРР	Община Завет	X	X		Изпълнен	690
3	Проект „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Исперих“	ОПОС	Община Исперих	X	X	X	Изпълнен	44 394
4	Рехабилитация/ реконструкция/ изграждане на канализационна мрежа: „Изграждане на канализационна мрежа, ПСОВ и реконструкция на водопроводна мрежа на с. Подайва“, „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Исперих“, Инвестиционен проект за изграждане на част от V етап на канализационната мрежа на гр. Исперих	Общински бюджет	Община Исперих	X	X	X	Изпълнен	73
5	Проект „Рехабилитация на обществени зелени площи в град Исперих“	ПРСР	Община Исперих	X	X		Изпълнен	1 511
6	Проект „Рехабилитация и благоустрояване на градски парк, гр. Исперих“	ПРСР	Община Исперих	X	X		Изпълнен	370
7	Проект „Рехабилитация на парк „В. Друмев“ в гр. Исперих“	ПРСР	Община Исперих	X	X		Изпълнен	72
8	Поддържане на зелени площи, доставка на растителност и паркова архитектура в община Исперих	Общински бюджет	Община Исперих	X	X	X	Изпълнен	1 065
9	Проект „Строителство и реконструкция на вътрешната водопроводна и канализационна мрежа на Кубрат и разширение на пречиствателната станция за отпадъчни води“	ОПОС	Община Кубрат	X	X	X	Изпълнен	32 807
10	Проект „Реконструкция на водопроводна мрежа с. Савин, Общ. Кубрат“	ПРСР	Община Кубрат	X	X		Изпълнен	1 406

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
11	Рехабилитация/ реконструкция/ изграждане на водопроводна мрежа в община Кубрат (Реконструкция на участък от междуселищен водопровод с. Бисерци – ДСХ с. Тертер)	Общински бюджет	Община Кубрат	X	X		Изпълнен	8
12	Поддържане на зелени площи, доставка на растителност и паркова архитектура в община Кубрат	Общински бюджет	Община Кубрат	X	X	X	Изпълнен	105
13	Устойчиво развитие на град Кубрат, чрез „Рехабилитация обществени зелени площи в кв. 34 и кв. 54 по плана на гр. Кубрат и Рехабилитация детски площадки и съоръжения към тях в Детска градина (ДГ) - УПИ I, кв. 50 гр. Кубрат; ДГ - УПИ II, кв. 82 гр. Кубрат; Детска ясла - УПИ III, кв. 109 гр. Кубрат“	ПИП РУРР	Община Кубрат	X	X		Изпълнен	1 421
14	Проект „Подобряване достъпа до основни услуги на населението на община Лозница, чрез реконструкция на общински пътища и рехабилитация на водоснабдителни мрежи“	ПРСР	Община Лозница	X	X		Изпълнен	4 038
15	Проект „Рехабилитация на общински пътища и водоснабдителна мрежа в община Лозница, област Разград“	ПРСР	Община Лозница	X	X		Изпълнен	3 543
16	Проект „Подмяна на съществуваща водопроводна мрежа на гр. Лозница, обл. Разград“	ПУДООС	Община Лозница	X	X		Изпълнен	824
17	Доизграждане на канализационна мрежа на гр. Лозница и изграждане на КПС	Централен бюджет	Община Лозница			X	Изпълнен	400
18	Поддържане на зелени площи, доставка на растителност и паркова архитектура в община Лозница	Общински бюджет	Община Лозница	X	X	X	Изпълнен	8
19	Проект „Рехабилитация на централен градски парк - гр. Лозница“	ПРСР	Община Лозница	X	X		Изпълнен	1 548

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
20	Проект „Изграждане на площадкова инфраструктура на територията на ОП „Бизнес зона „Перистър“ - част пътна, водоснабдяване и канализация, електроснабдяване, вертикална планировка и газопроводна мрежа в квартали 667, 668, 669 и 671 и по улици на квартали 668“	ПИП РУРР	Община Разград	X			Изпълнен	1 000
21	Проект „Доизграждане и реконструкция на съществуваща канализационна и водопроводна мрежа и пречиствателна станция за отпадни води, гр. Разград“	ОПОС	Община Разград	X	X		Изпълнен	558
22	Проект „Изготвяне на интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Разград за осигуряване на устойчива, обновена и качествена градска среда“	ОПРР	Община Разград	X			Изпълнен	351
23	Проект „Създаване на зелена и достъпна градска среда в централна градска част на град Разград“	ОПРР	Община Разград	X	X		Изпълнен	4 535
24	Изграждане на система за видеонаблюдение в централната градска част и в Бизнес зона „Перистър“	Общински бюджет	Община Разград		X		Изпълнен	39
25	Инвестиции в модернизирането на уличното осветление	Общински бюджет	Община Разград		X	X	Изпълнен	121
26	Поддържане на зелени площи, доставка на растителност и паркова архитектура, почистване на язовири	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	37
27	Проект „Изграждане на общински приют за безстопанствени животни с кастрационен център - гр. Разград“	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	60
28	Проект „Допълнително водоснабдяване на с. Самуил и с. Кривица“	ПУДООС	Община Самуил		X		Изпълнен	937

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
	Специфична цел 4: Подобряване качествата на околната среда							**16 083**
1	Дейности за управление на отпадъците в община Завет: Закупен 1 (един) брой нов специализиран автомобил за сметосъбиране и сметоизвозване и закупуване на багер товарач	Общински бюджет	Община Завет	X	X	X	Изпълнен	289
2	Проекти за чиста околна среда - 1 бр.	ПУДООС	Община Завет	X			Изпълнен	5
3	Дейности за управление на отпадъците	Общински бюджет	Община Исперих	X	X	X	Изпълнен	2 875
4	Проект „Закриване и рекултивация на общинско депо за битови отпадъци в ПО 000106 в землището на с. Лъвино, общ. Исперих“	ПУДООС	Община Исперих	X	X	X	Текущ	912
5	Проекти по национална кампания „За чиста околна среда“: Здравен комплекс - Исперих, в с. Китанчево, ОУ „Христо Ботев“ с. Китанчево, ДГ „Щастливо детство“ гр. Исперих; ДГ „Дора Габе“ с. Лудогорци, ДГ „Радост“ с. Свещари, ОУ „Христо Ботев“ гр. Исперих, кметство Средоселци, ДГ „Незабравка“ с. Голям Поровец	ПУДООС	Кметства, училища в община Исперих	X		X	Изпълнен	54
6	Проект „Рекултивация на съществуващо общинско депо в Община Кубрат“	ПУДООС	Община Кубрат	X	X	X	Текущ	724
7	Проект „Почистване и залесяване на зелени площи, създаване на фитнес площадка на открито в кв. 50, УПИ XXIII в гр. Кубрат“	ПУДООС	Община Кубрат	X		X	Изпълнен	10
8	Мерки и дейности за управление на природни рискове - Проектиране за корекция коритото на р. Топчийска в с. Каменово, Община Кубрат	Общински бюджет	Община Кубрат	X	X	X	Изпълнен	20
9	Укрепване на свлачище в с. Манастирци	Централен бюджет	Община Лозница			X	Изпълнен	250

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
10	Мерки и дейности за управление на природни рискове - почистване на 3 км от коритото на река Бели Лом от наслоен нанос и саморасла растителност	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	24
11	Проекти на 6 кметства и 4 учебни заведения по национална кампания „За чиста околна среда“ в община Разград	ПУДООС	Кметства, училища в община Разград	X		X	Изпълнен	80
12	Проект „Пилотни модели за екологосъобразно събиране и временно съхраняване на опасни битови отпадъци“	ПУДООС	Община Разград			X	Текущ	1 395
13	Дейности за управление на отпадъците	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	7 273
14	Проект „Рекултивация на съществуващо общинско депо за битови отпадъци - гр. Разград“ - 48,3 дка	ПУДООС	Община Разград	X	X	X	Текущ	1 395
15	Рекултивация на общинско депо гр. Цар Калоян, Област Разград	Централен бюджет	Община Цар Калоян	X	X		Изпълнен	757
16	Проекти за чиста околна среда - 2 бр.	ПУДООС	Община Цар Калоян		X	X	Изпълнен	20
	Приоритет 4: Подкрепа на човешкия капитал, социално приобщаване, повишаване на жизнения стандарт							**53 741**
	Специфична цел 1: Повишаване на качеството на човешкия капитал и постигане на съответствие с изискванията на пазара на труда							**2 512**
1	Проект „Квалификационно обучение на шивачи“	ОПРЧР	БЕТИ-ОРВА-Бедиха Неджибова	X	X		Изпълнен	104

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
2	Проект „Активност, обучение и заетост“	ОПРЧР	Център за спешна медицинска помощ - Разград			X	Текущ	227
3	Проекти по процедури за ново работно място - 5 бр.	ОПРЧР	Бизнес организации	X	X	X	Текущ	629
4	Проекти за подобряване условията на труд и транспортния достъп на служителите - 3 бр.	ОПРЧР	Бизнес организации	X	X		Изпълнен	96
5	Проект „Активирани и мотивирани младежи от Община Завет“	ОПРЧР	Община Завет			X	Текущ	211
6	Проект „Активирани и мотивирани младежи от Община Лозница“	ОПРЧР	Община Лозница			X	Текущ	211
7	Изпълнение на национални програми, насърчителни мерки и проекти за осигуряване на заетост	АЗ	АЗ и Община Разград	X	X	X	Изпълнен	1 020
8	Изпълнение на национални програми, насърчителни мерки и проекти за осигуряване на заетост	АЗ	АЗ и Община Кубрат	X	X	X	Изпълнен	14
	Специфична цел 2: Подобряване на образователните услуги							**11 783**
1	Благоустрояване на образователната инфраструктура в община Исперих: Основен ремонт на ОУ „Христо Ботев“, Китанчево; Основен ремонт на ОУ „Васил Левски“, Тодорово; Основен ремонт на ОУ „Васил Априлов“, Исперих; Основен ремонт на Гимназия „Васил Левски“; Основен ремонт на ОУ „Н . Й. Вапцаров“, Вазово; Основен ремонт на ДГ „Момина сълза“, с. Райнино; Основен ремонт на физкултурен салон на ОУ „Христо Ботев“, гр. Исперих; „Рехабилитация на детски площадки и съоръжения за игра в детски градини в община Исперих“	Общински бюджет	Община Исперих	X	X	X	Изпълнен	320

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
2	Проект „Ремонт, включващ внедряване на мерки за енергийна ефективност и оборудване на пет детски заведения в Община Исперих“	ПИП РУРР	Община Исперих	X	X	X	Изпълнен	1 496
3	Проект „Основен ремонт, оборудване и обзавеждане на Професионална гимназия по селско стопанство „Хан Аспарух“, гр. Исперих“	ОПРР	Община Исперих			X	Текущ	1 298
4	Благоустрояване на образователната инфраструктура в община Кубрат - Основен ремонт на УО „Максим Горки“, гр. Кубрат	Общински бюджет	Община Кубрат	X	X	X	Изпълнен	101
5	Проект „Повишаване на енергийната ефективност на ОУ „Кирил и Методий“ с. Трапище“	ПИП РУРР	Община Лозница	X	X	X	Изпълнен	102
6	Проект „Бъди приятел“	ОПРЧР	ОУ „Христо Смирненски“, Кубрат	X			Изпълнен	78
7	Проект „Актуализиране на образователния процес в Професионална техническа гимназия „Шандор Петьофи“ Разград в сътрудничество с работодател в сферата на ИКТ“	ОПРЧР	ПТГ „Шандор Петьофи“, Разград	X	X		Изпълнен	136
8	Проект „Квалификация на педагогическите специалисти“	ОПРЧР	МОН, училища	X			Изпълнен	19
9	Организиране на обучения на директори и учители на ДГ	Общински бюджет	Община Разград	X	X		Изпълнен	23
10	Проект „Да направим училището привлекателно за младите хора“	ОПРЧР	МОН, училища	X			Изпълнен	191
11	Проект „Подобряване на качеството на образованието в средищните училища чрез въвеждане на целодневната организация на учебния процес“	ОПРЧР	МОН, училища	X			Изпълнен	552
12	Проект „Ограмотяване на възрастни „Нов шанс за успех“	ОПРЧР	МОН, училища	X			Изпълнен	52

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
13	Проект „Нова възможност за моето бъдеще“	ОПРЧР	МОН, училища	X			Изпълнен	18
14	Проект „Ученически практики“	ОПРЧР	МОН, училища		X		Изпълнен	114
15	Проект „Включващо обучение“	ОПРЧР	ОУ „Никола Икономов“	X	X		Изпълнен	50
16	Проект „Усмивки за всички деца“	ОПРЧР	СНЦ „Младежки форум 2001“; СОУ „Христо Ботев“	X			Изпълнен	28
17	Проект за намаляване на отпадането на учениците до 16-годишна възраст от етническите малцинства	АМАЛИПЕ	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Ясеновец	X			Изпълнен	5
18	Проект „Повишаване енергийната ефективност на образователната инфраструктура в община Разград, съпътстваща устойчиво развитие“	ОПРР	Община Разград	X	X		Изпълнен	3 726
19	Благоустрояване на образователната инфраструктура в община Разград	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	458
20	НП „Модернизиране на материалната база в училище“	МОН	Училища	X			Изпълнен	867
21	НП „Модернизиране на системата на професионалното образование“	МОН	Община Разград	X			Изпълнен	100
22	НП „Оптимизация на училищната мрежа“	МОН	Училища в община Разград	X	X	X	Изпълнен	628
23	НП „Създаване на достъпна архитектурна среда“	МОН	Училища в община Разград		X		Изпълнен	33

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
24	Схема „Училищен плод“	ДФЗ	Училища в община Разград	X	X	X	Текущ	110
25	НП „С грижа за всеки ученик“	МОН	Училища в община Разград	X	X	X	Изпълнен	91
26	НП „На училище без отсъствия“	МОН	Училища в община Разград	X	X		Изпълнен	25
27	НП „За по-пълно обхващане на учениците в задължителната училищна възраст“	МОН	Училища в община Разград	X			Изпълнен	39
28	НП „Ученически олимпиади и състезания“	МОН	Училища в община Разград			X	Изпълнен	20
29	НП „Осигуряване на съвременна образователна среда“	МОН	Училища в община Разград			X	Изпълнен	18
30	НП „Без свободен час в училище“	МОН	Училища в община Разград			X	Изпълнен	5
31	НП „Достъпно и сигурно училище“	МОН	Училища в община Разград			X	Изпълнен	28
32	НП „Информационни и комуникационни технологии“	МОН	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	197
33	Проект „Твоят час“	ОПНОИР	Училища в община Разград			X	Изпълнен	455
34	Проект „Да пораснем заедно“	ФМ на ЕИП	СПОФ „Читалища“ и други		X		Изпълнен	6
35	Приобщаване на деца с противообществени прояви и превенция ползването на наркотични вещества от деца	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Текущ	192

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
36	Подкрепа на талантливи деца	Общински бюджет; Централен бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	61
37	Подкрепа за центровете за подкрепа за личностно развитие	Централен бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	129
38	Инициатива „Еко лято“	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	12
	Специфична цел 3: Повишаване на достъпа и качеството на здравните и социалните услуги на населението							**17 358**
1	Проект „Подобряване възможностите за долекуване на населението в община Исперих чрез модернизация на „МБАЛ- Исперих“ ЕООД“	ОПРР	Община Исперих	X	X		Изпълнен	1 542
2	Проект „Нови възможности за независим живот на уязвими групи на територията на община Завет“	ОПРЧР	Община Завет		X	X	Текущ	499
3	Проекти за „Осигуряване на топъл обяд в община Завет“ - 2 бр.	ОПХ	Община Завет		X	X	Текущ	171
4	Благоустрояване на здравната и социална инфраструктура: Подкрепа за реконструкция/обновяване и оборудване на общински лечебни заведения в общини извън градските агломерационни ареали; изграждане на социална инфраструктура, предлагаща услуги за деца в риск на територията на община Исперих; „Изграждане на център за отдих, свободно време и социални услуги за възрастни хора и хора с увреждания в гр. Исперих“; Детска кухня към ДГ „Първи юни“	Общински бюджет	Община Исперих	X	X	X	Изпълнен	175
5	Проект „Интеграция на деца и младежи с увреждания чрез предоставяне на социални услуги в община Исперих“	ОПРЧР	Община Исперих	X	X		Изпълнен	267

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
6	Проект „Изграждане на социална инфраструктура, предлагаща услуги за деца в риск на територията на Община Исперих“	ПРСР	Община Исперих	X	X		Изпълнен	910
7	Проект „Основен ремонт за подобряване на енергийната ефективност на сградата на Дом за деца Лудогорие град Исперих“	ПРСР	Община Исперих	X	X		Изпълнен	700
8	Проект „Подобряване на център, предоставящ социални услуги за възрастни хора и хора с увреждания в гр. Исперих“	ПРСР	Община Исперих	X	X		Изпълнен	110
9	Проект „Алтернатива за независим живот“	ОПРЧР	Община Исперих		X	X	Текущ	499
10	Проекти за „Осигуряване на топъл обяд в община Исперих“ - 2 бр.	ОПХ	Община Исперих			X	Текущ	328
11	Проект „Превенция и реинтеграция на деца в риск“	ФМ на ЕИП	Община Исперих		X	X	Изпълнен	441
12	Здравни медиатори	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	160
13	Благоустрояване на здравната и социална инфраструктура в община Разград	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	151
14	Благоустрояване на здравната и социална инфраструктура в община Кубрат: „Газификация на кухня и столова – ДСП гр. Кубрат“, Основен ремонт на покрив на ДСП с. Бисерци, „Преустройство на първи етаж от училищна сграда в кухня към социален патронаж с. Мъдрево, Община Кубрат“, Ремонт на покрив – ДСХ с. Тертер, Реконструкция и обзавеждане на инт. сектор в ХО в МБАЛ - Кубрат, Изграждане на централен вход на МБАЛ - Кубрат	Общински бюджет	Община Кубрат	X	X	X	Изпълнен	335
15	Проект „Подкрепа за независим живот“	ОПРЧР	Община Кубрат		X	X	Текущ	500

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
16	Проект „Предоставяне на интегрирани социални услуги за деца и родители от уязвими групи в Община Кубрат“	ОПРЧР	Община Кубрат			X	Текущ	342
17	Проект „Топъл обяд“	ОПХ	Община Кубрат			X	Текущ	182
18	Проект „Обществена трапезария период 2014 – 2016 г.“	Фонд „Социална закрила“	Община Кубрат	X			Изпълнен	93
19	Проект „Модернизация на кухненското оборудване и обзавеждане на Домашен социален патронаж гр. Кубрат и Домашен социален патронаж с. Бисерци“	Фонд „Социална закрила“	Община Кубрат	X			Изпълнен	18
20	Проект „Ремонт на покривна конструкция на жилищен блок № 2 в Дом за стари хора с. Тертер“	Фонд „Социална закрила“	Община Кубрат			X	Текущ	29
21	Проект „Ръка за ръка“	ОПРЧР	Община Лозница		X	X	Текущ	497
22	Проект „Изграждане на център за настаняване от семеен тип, с. Крояч, община Лозница“	ПИП РУРР	Община Лозница	X			Изпълнен	346
23	Проект „Обзавеждане и оборудване на Център за настаняване от семеен тип за възрастни лица с увреждания с. Крояч община Лозница“	Фонд „Социална закрила“	Община Лозница	X	X		Изпълнен	23
24	Проект „Осигуряване на топъл обяд в община Лозница“	ОПХ	Община Лозница		X		Изпълнен	31
25	Проект „Изграждане на подходяща и ефективна социална инфраструктура за деца и младежи с увреждания в град Разград“	ОПРР	Община Разград	X	X		Изпълнен	1 487

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
26	Проект „Реконструкция и модернизация на съществуваща материална база за предоставяне на социалната услуга Дневен център за деца с увреждания гр. Разград“	Фонд „Социална закрила“	Община Разград			X	Изпълнен	20
27	Проект „Осигуряване на материална база за предоставяне на резидентна социална услуга Център за настаняване от семеен тип, чрез вътрешно преустройство на етажи от сграда и внедряване на мерки за енергийна ефективност“	Проект „Красива България“	Община Разград			X	Изпълнен	139
28	Проект „Превенция на социалното изключване и намаляване на бедността сред децата от 0 до 3 години и от 3 до 7 г. в община Разград“	Световна банка	Община Разград	X	X		Изпълнен	99
29	Проект „Подкрепа за достоен живот“	ОПРЧР	АСП и Община Разград	X	X		Изпълнен	962
30	Проект „И аз имам семейство“	ОПРЧР	АСП и Община Разград		X		Изпълнен	196
31	Проект „Приеми ме 2015“	ОПРЧР	АСП и Община Разград		X	X	Текущ	304
32	Проект „Нови възможности за грижа“	ОПРЧР	АСП и Община Разград		X	X	Изпълнен	263
33	Проект „Създаване на център към Домашен социален патронаж гр, Разград за почасово предоставяне на услуги за социално включване“	ОПРЧР	Община Разград			X	Текущ	499
34	Проект „Превенция на социалното изключване и намаляване на бедността сред децата в община Разград“	ОПРЧР	Община Разград			X	Текущ	589
35	Проект „Осигуряване на сигурна и стабилна среда за деца и младежи с увреждания в община Разград, чрез предоставяне на социални услуги от резидентен тип“	ОПРЧР	Община Разград	X	X		Изпълнен	344

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
36	Проект „Създаване на Ресурсен център за социални услуги за деца и семейства в област Разград“	Българо-Швейцарска програма за сътрудничество	СНЦ „ЖАНЕТА“ гр. Разград	X			Изпълнен	40
37	Проекти за обществена трапезария - 3 бр.	Фонд „Социална закрила“	Община Разград		X	X	Изпълнен	24
38	Проекти за осигуряване на топъл обяд в община Разград - 2 бр.	ОПХ	Община Разград		X	X	Текущ	135
39	Проект „Подобряване качеството на живот на хора с увреждания и хора над 65 г. в община Самуил“	ОПРЧР	Община Самуил		X	X	Текущ	497
40	Проекти за „Осигуряване на топъл обяд в община Самуил“ - 2 бр.	ОПХ	Община Самуил		X	X	Текущ	464
41	Проект „Детство без граници“	ОПРЧР	Община Самуил			X	Текущ	497
42	Проект „Преустройство на съществуваща сграда в ЦНСТ за стари хора с. Хума“	Проект „Красива България“	Община Самуил	X			Изпълнен	187
43	Проект „Изграждане на сграда за нуждите на ЦСРИ - с. Владимировци“	Проект „Красива България“	Община Самуил			X	Изпълнен	138
44	Проект „Саниране на покрив на сграда на ЦНСТ с. Пчелина“	Фонд „Социална закрила“	Община Самуил	X			Изпълнен	17

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
45	Проект „Ремонт и адаптация на съществуващото училище в дневен център за възрастни хора – УПИ XI – 272,кв.24 от плана на гр. Цар Калоян, обл. Разград“	ПРСР	Община Цар Калоян	X	X		Изпълнен	1 448
46	Проект „Основен ремонт на съществуващ покрив на Домашен социален патронаж гр. Цар Калоян“	Фонд „Социална закрила“	Община Цар Калоян			X	Изпълнен	27
47	Проект „Достоен живот за всички“	ОПРЧР	Община Цар Калоян		X	X	Текущ	497
48	Проекти за „Осигуряване на топъл обяд в община Цар Калоян“ - 2 бр.	ОПХ	Община Цар Калоян		X	X	Текущ	136
	Специфична цел 4: Развитие на културната идентичност, спорта и младежките дейности							**22 088**
1	Проект „Подобряване достъпа на населението на община Завет, област Разград до спортни и свързани със свободното време и отдиха услуги“	ПРСР	Община Завет	X	X		Изпълнен	4 196
2	Изпълнение на дейности от Културния и Спортен календар за организиране на събития в община Завет	Общински бюджет	Община Завет	X	X	X	Изпълнен	58
3	Изпълнение на дейности от Културния календар за организиране на културни събития в община Исперих	Общински бюджет	Община Исперих	X	X	X	Изпълнен	63
4	Проект „Подобряване на съществуващи центрове за предоставяне на културни услуги - читалище „Елин Пелин 1930“, с. Подайва, читалище „Пробуда 1929“, с. Свещари и читалище „Н. Й. Вапцаров 1964“, с. М. Йонково, общ. Исперих“	ПРСР	Община Исперих	X	X		Изпълнен	273
5	Изпълнение на дейности от Спортния календар за организиране на спортни събития в община Исперих	Общински бюджет	Община Исперих	X	X	X	Изпълнен	14

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
6	Благоустрояване на спортната инфраструктура и на инфраструктурата за отдих в община Исперих: проектиране на обекти и изграждане на спортна площадка комбинирана за футбол на малки вратички, тенис на корт, волейбол и хандбал в двора на Гимназия „Васил Левски“ гр. Исперих и с. Йонково, община Исперих; Рехабилитация и благоустрояване на градски парк в град Исперих; Рехабилитация и ремонт на централна градска част - Исперих	Общински бюджет, Централен бюджет	Община Исперих	X	X	X	Изпълнен	87
7	Изпълнение на дейности от Културния календар за организиране на културни събития в община Кубрат	Общински бюджет	Община Кубрат	X	X	X	Изпълнен	110
8	Изпълнение на дейности от Спортния календар за организиране на спортни събития в община Кубрат	Общински бюджет	Община Кубрат	X	X	X	Изпълнен	45
9	Благоустрояване на културната инфраструктура в община Кубрат	Общински бюджет	Община Кубрат	X	X	X	Изпълнен	88
10	Проект „Изграждане на многофункционална спортна зала - гр. Кубрат“	ПРСР	Община Кубрат	X	X		Изпълнен	3 898
11	Изпълнение на дейности от Културния календар за организиране на културни събития в община Лозница	Общински бюджет	Община Лозница	X	X	X	Изпълнен	180
12	Изпълнение на дейности от Спортния календар за организиране на спортни събития в община Лозница	Общински бюджет	Община Лозница	X	X	X	Изпълнен	132
13	Проекти „Изграждане на комбинирани спортни площадки в селата Студенец, Градина и Манастирци, община Лозница“, „Ремонт и реконструкция на спортна площадка на НУ „Васил Левски“ гр. Лозница“ и „Ремонт и реконструкция на спортна площадка на ОУ „Иван Вазов“ с. Веселина, общ. Лозница“	ПИП РУРР	Община Лозница	X	X		Изпълнен	291

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
14	Проекти „Изграждане на спортна площадка на територията на с. Манастирско, община Лозница“ и „Изграждане на спортна площадка на територията на с. Чудомир, община Лозница“	Централен бюджет	Община Лозница			X	Изпълнен	260
15	Проект „Реконструкция и модернизация на спортен и младежки център и изграждане на спортни площадки на територията на община Лозница“	ПРСР	Община Лозница	X	X		Изпълнен	4 687
16	Проект „Реконструкция и ремонт читалища на територията на община Лозница“	ПРСР	Община Лозница	X	X		Изпълнен	811
17	Благоустрояване на културната инфраструктура в община Исперих: проектиране на обекти, основен ремонт - Етнографска къща гр. Исперих; Основен ремонт на покривна конструкция на ПЦ на АР „Сборяново“; Подобряване на съществуващи центрове за предоставяне на културни услуги - Читалище „Елин Пелин 1930“ с. Подайва, Читалище „Пробуда 1929“ с. Свещари и Читалище „Н. Й. Вапцаров 1964“ с. Малко Йонково; Ремонт и оборудване на център за предоставяне на културни услуги - читалище „Съзнание-1891“ гр. Исперих; Основен ремонт на покривна конструкция на археологическа база „Камен рид“	Общински бюджет	Община Исперих	X	X	X	Изпълнен	153
18	Благоустрояване на културната инфраструктура в община Разград	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	252
19	Проект „Разград - градът е сцена“	ОПРР	Община Разград	X	X		Изпълнен	484
20	Изпълнение на проекти по програми на Министерство на младежта и спорта – „Спорт за децата в свободното време“, „Спорт за деца и младежи с увреждания и деца в риск“, „Спорт за деца в детските градини“	Централен бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	32
21	Благоустрояване на спортната инфраструктура и на инфраструктурата за отдих в община Разград	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	740

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
22	Проект „Реконструкция и модернизация на стадион „Лудогорец Арена“, гр. Разград“	ПИП РУРР; Централен бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	5 000
23	Изпълнение на дейности от Културния календар за организиране на културни събития в община Цар Калоян	Общински бюджет	Община Цар Калоян	X	X	X	Изпълнен	15
24	Изпълнение на дейности от Спортния календар за организиране на спортни събития в община Цар Калоян	Общински бюджет	Община Цар Калоян	X	X	X	Изпълнен	21
25	Благоустрояване на културната инфраструктура в община Цар Калоян: Читалище с. Езерче, общ. Цар Калоян	Общински бюджет	Община Цар Калоян	X	X	X	Изпълнен	27
26	Проект „Преустройство на котелно помещение за работа на газ на Народно читалище „Св. Св. Кирил и Методий - 1891“, ул. „Княз Борис I“ № 1, гр. Кубрат“	ПРСР	НЧ „Св. Св. Кирил и Методий - 1891“	X	X		Изпълнен	171
	Приоритет 5: Укрепване на институционалния капацитет за провеждане на ефективна регионална политика							**2 707**
	Специфична цел 1: Изграждане на регионални и местни партньорства за развитие и подобряване на взаимодействието между институциите, бизнеса и структурите на гражданското общество							**676**
1	Проект „Мерки и инструменти в подкрепа на трансграничното бизнес сътрудничество между Област Разград и Окръг Гюргево“	ТГС Румъния – България	Областна администрация Разград	X	X			578
2	Проекти по подмярка 19.1. за изготвяне на ВОМР стратегии - 2 бр.	ПРСР	МИГ Исперих; МИГ Завет-Кубрат			X		98

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
	Специфична цел 2: Подобряване на организацията, ефективността и качеството на предоставяните услуги от областната, общинските и териториалните администрации, чрез развитие на нови форми на обслужване и прилагане на съвременни информационни технологии							**844**
1	Проект „Изграждане и функциониране на областен информационен център в гр. Разград“	ОПТП	Община Разград	X	X		Изпълнен	529
2	Проект „Осигуряване функционирането на Областен информационен център – Разград“	ОПДУ	Община Разград		X	X	Текущ	315
	Специфична цел 3: Развитие на административния капацитет за работа по програми и проекти							**1 187**
1	Модернизация на техническото оборудване в администрацията за по-добро административно обслужване в Община Завет	Общински бюджет	Община Завет	X	X	X	Изпълнен	20
2	Проект „Повишаване на капацитета на служителите на Община Завет за по- качествено предоставяне на услуги на гражданите и бизнеса“	ОПАК	Община Завет	X			Изпълнен	76
3	Проект „Надграждане на компетенциите на служителите на община Завет за качествено предоставяне на услуги на гражданите и бизнеса“	ОПАК	Община Завет	X	X		Изпълнен	43
4	Модернизация на техническото оборудване в администрацията за по-добро административно обслужване в Община Исперих	Общински бюджет	Община Исперих	X	X	X	Изпълнен	12
5	Проект „Подобряване ефективността и ефикасността от работата на Общинска администрация Исперих“	ОПАК	Община Исперих	X			Изпълнен	72
6	Проект „Креативна и резултатна администрация на Община Исперих“	ОПАК	Община Исперих	X	X		Изпълнен	142
7	Проект „Повишаване на капацитета на служителите на Община Кубрат за по-качествено предоставяне на услуги на гражданите и бизнеса“	ОПАК	Община Кубрат	X			Изпълнен	73

№	Наименование на дейността/проекта	Източник на финансиране - програма	Бенефициент / партньор	Период на изпълнение				Бюджет
				14	15	16	Статус	
8	Проект „Разширяване на капацитета на служителите на община Кубрат за качествено предоставяне на услуги на гражданите и бизнеса“	ОПАК	Община Кубрат	X	X		Изпълнен	81
9	Модернизация на техническото оборудване в администрацията за по-добро административно обслужване в Община Разград	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	323
10	Модернизация на техническото оборудване в администрацията за по-добро административно обслужване в Община Кубрат	Общински бюджет	Община Кубрат	X	X	X	Изпълнен	37
11	Повишаване квалификацията на служителите от общинската администрация за ефективно управление и качествени услуги	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	23
12	Реализиране на съвместни инициативи с партньорските и други градове от ЕС (в т.ч. посещения за обмяна на опит и добри практики, участие в чествания, съвместни инициативи и др.	Общински бюджет	Община Разград	X	X	X	Изпълнен	17
13	Проект „Повишаване на капацитета на служителите на Община Разград за по- качествено предоставяне на услуги на гражданите и бизнеса“	ОПАК	Община Разград	X			Изпълнен	78
14	Проект „Подобряване на административния капацитет на Община Разград за изпълнение на приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на ОПРР 2014-2020 г.“	ОПРР	Община Разград			X	Текущ	106
15	Проект „Подобряване на ефективността и ефикасността в дейността на община Цар Калоян“	ОПАК	Община Цар Калоян	X			Изпълнен	84
	Специфична цел 4: Създаване на публично-частни партньорства							**0**

Източник: ИСУН и ИСУН 2020, Справка проекти на ПРСР, Справка от общини за капиталови програми, Справка от общини за реализирани проекти

Приложение №2

Специфични индикатори за наблюдение на ОСР Разград 2014-2020 г.

№	Специфични индикатори	Начална стойност 2011 г.	Междинна стойност за 2015/2016 г.	% Изменение
Приоритет 1: Постигане на устойчив и приобщаващ растеж на икономиката чрез инвестиции в нови технологии и иновации на базата на икономиката на знанието				
1	Нетни приходи от продажби на предприятията от нефинансовия сектор	1 816 199	2 073 116	14%
2	Брой на заетите лица в предприятията от нефинансовия сектор	21 261	21 473	1%
3	Производителност на труда на областно ниво	Не се поддържа този индикатор	Не се поддържа този индикатор	Неприложимо
4	Структура на фирмите на областно ниво	Не се поддържа този индикатор	Не се поддържа този индикатор	Неприложимо
5	Структура и размер на износа от областта	Няма данни за областно ниво	Няма данни за областно ниво	Неприложимо
6	Средно годишно нарастване на БВП на областно ниво и на човек от населението	7,40%	3,40%	-54%
7	Разходи за придобиване на ДМА	126 923	216 882	71%
8	Чуждестранни преки инвестиции в нефинансови предприятия	119 731	104 855	-12%
9	Брой предприятия, получили безвъзмездна финансова помощ, друг вид финансова помощ, нефинансова помощ	Неприложимо	135	Неприложимо
10	Брой подпомогнати нови предприятия	Неприложимо	52	Неприложимо
11	Брой на реализираните проекти и размер на инвестициите за технологична модернизация, разработване и внедряване на иновации и за системи за управление на качеството в предприятия в областта	Неприложимо	9	Неприложимо
12	Частни инвестиции за съфинансиране на публична финансова и нефинансова помощ за МСП	Неприложимо	17 439	Неприложимо
13	Брой работни места, създадени в подпомагани предприятия	Неприложимо	Няма данни	Неприложимо
14	Нетни приходи от продажби	Повтаря се	Повтаря се	Неприложимо
15	Собствени приходи по местните бюджети	20 847	25 149	21%

№	Специфични индикатори	Начална стойност 2011 г.	Междинна стойност за 2015/2016 г.	% Изменение
16	Инвестиционни разходи по местните бюджети	10 403	8 718	-16%
17	Продукция на промишлените предприятия – по подсектори	687 183	785 464	14%
18	Средства за подслон и места за настаняване	25	16	-36%
19	Реализиран брой нощувки	34 046	40 364	19%
20	Брой реализирани проекти, финансиращи съхраняването и експонирането на културно-историческото наследство и природното богатство	Неприложимо	3	Неприложимо
21	Брой посещения на подпомаганите туристически атракции	Неприложимо	137 852	Неприложимо
22	Размер на инвестициите в бизнес инфраструктурата	Неприложимо	99 090	Неприложимо
23	Брой на създадените онлайн услуги за малки и средни предприятия	Неприложимо	6	Неприложимо
24	Численост на персонала/ изследователите, работещи в новопостроена или оборудвана инфраструктура за научно-изследователска и развойна дейност, в т.ч. брой на работните места (позиции) на пълен работен ден	Не се поддържа този индикатор	Не се поддържа този индикатор	Неприложимо
25	Брой предприятия, които си сътрудничат с подпомагани изследователски институти/ звена	Не се поддържа този индикатор	Не се поддържа този индикатор	Неприложимо
26	Частни инвестиции за съфинансиране/ подкрепа на публична помощ за иновационни или научно-изследователски и развойни проекти	Неприложимо	0	Неприложимо
27	Брой предприятия въвели нови за пазара или значително подобрени продукти в резултат на иновационни или научно-изследователски и развойни проекти	Неприложимо	0	Неприложимо
28	Брой предприятия въвели нови за фирмите или значително подобрени продукти в резултат на иновационни или научно-изследователски и развойни проекти	Неприложимо	0	Неприложимо

№	Специфични индикатори	Начална стойност 2011 г.	Междинна стойност за 2015/2016 г.	% Изменение
Приоритет 2: Устойчиво развитие на високоефективен и конкурентноспособен аграрен сектор				
29	Ръст на БДС (БВП) за област Разград и на човек от населението за аграрния сектор	134	132	-2%
30	Използвана земеделска площ по вид	162 552	163 770	0,70%
31	Засети площи по групи култури (дка): - зърнени - маслодайни - технически индустриални - зеленчуци и цветя - трайни насаждения **- ОБЩО ЗАСЕТИ ПЛОЩИ (дка):**	 84 779 46 705 507 2 132 2 741 **136 864**	 85 997 47 009 1 320 3 960 1 726 **140 012**	 1,4% 0,7% 160,4% 85,7% -37% **2%**
32	Производство на растителни култури - количества по видове, добиви (тона): - пшеница - ечемик - царевица за зърно - слънчоглед - рапица - тютюн **- ОБЩО ДОБИВИ (тона):**	 239 042 40 851 104 981 65 564 27 396 881 **478 715**	 278 313 54 678 71 201 60 159 35 156 363 **499 870**	 16% 34% -32% -8% 28% -59% **4%**
33	Ръст на продукцията от зърнени и технически култури	Повтаря се	Повтаря се	Неприложимо
34	Площи с трайни насаждения (дка): - ябълки - сливи - круши - праскови - кайсии - череши - вишни - малини - лозя винени - лозя десертни **ОБЩО ТРАЙНИ НАСАЖДЕНИЯ**	 333 3 743 53 452 1 132 1 010 2 283 1 052 3 426 363 **13 847**	 246 3 431 47 418 303 1 416 1 537 1 450 1 209 170 **10 227**	 -26% -8% -11% -8% -73% 40% -33% 38% -65% -53% **-26%**
35	Размер на продукцията от трайни насаждения (тона): - ябълки - сливи - круши - праскови - кайсии - череши - вишни - малини - лозя винени - лозя десертни **ОБЩ ДОБИВ ТРАЙНИ НАСАЖДЕНИЯ**	 24 1980 13 393 67 383 31 1039 1489 182 **5601**	 79 1633 9 140 42 425 102 1269 395 92 **4186**	 229% -18% -31% -64% -37% 11% 229% 22% -73% -49% **-25%**

№	Специфични индикатори	Начална стойност 2011 г.	Междинна стойност за 2015/2016 г.	% Изменение
36	Поливни площи в дка	Няма данни	Няма данни	Неприложимо
37	Залесени ерозирали и неподходящи за ползване площи в дка	Няма данни	Няма данни	Неприложимо
38	Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи в аграрния сектор на областно ниво (в т.ч. горско и рибно стопанство) в хил. лв.	..	59 013	Неприложимо
39	Брой на земеделските производители, преминали обучение за квалификация и преквалификация в аграрния сектор	Няма данни	1 784	Неприложимо
40	Брой реализирани проекти и размер на инвестициите за изграждане на малки и средни предприятия за преработка на плодове и зеленчуци и за преработка на животинска продукция	Неприложимо	3	Неприложимо
41	Ръст в % на броя и видовете отглеждани животни: - говеда - в т.ч. крави - биволи - в т.ч. биволици - свине - в т.ч. свине-майки - овце - в т.ч. овце-майки - кози - в т.ч. кози-майки - зайци - в т.ч. зайкини - птици (хил. бр.) - в т.ч. кокошки-носачки (хил. бр.) - пчелни семейства	 18 265 12 293 114 68 33 566 3 655 44 173 36 607 10 290 7 024 6 851 3 465 1 285 186 32 243	 17 892 13 170 142 101 37 544 3 072 36 986 31 493 7 714 6 614 701 261 1 447 233 42 938	 -2% 7% 25% 49% 12% -16% -16% -14% -25% -6% -90% -92% 13% 25% 33%
42	Производство на бели и червени меса, мляко и яйца – по видове	..	..	Неприложимо
Приоритет 3: Обновяване и развитие на техническата инфраструктура и на жизнената среда, подобряване качествата на околната среда				
43	Републиканска пътна мрежа според класа: - първи клас - втори клас - трети клас	 56 162 288	 56 162 288	 0% 0% 0%
44	Процент от населението с подобрен транспортен достъп	Неприложимо	67,30%	Неприложимо
45	Новоизградени, рехабилитирани и реконструирани пътища в км	Неприложимо	70,43	Неприложимо

№	Специфични индикатори	Начална стойност 2011 г.	Междинна стойност за 2015/2016 г.	% Изменение
46	Пътища с повишен клас в км	0	0	Неприложимо
47	Обща дължина на реконструирани или подобрени ж.п. линии	0	0	Неприложимо
48	Изградени/подменени водопроводи и канализационни мрежа в км	Неприложимо	68,9 39,1	Неприложимо
49	Изградени/модернизирани ПСОВ	Неприложимо	2	Неприложимо
50	Населени места, в които липсва канализационна мрежа - в % от всички	76%	75%	-1%
51	Допълнителен брой лица/ дял от населението с подобрено водоснабдяване – брой лица/ процент	Неприложимо	90%	Неприложимо
52	Загуби на вода във водоснабдителната мрежа – куб. м. (цел: намаление)	7 147 456	8 604 346	20% увеличение на загубите
53	Допълнителен брой население (жители) с подобрено третиране на отпадъчните води – еквивалент население (жители)	Неприложимо	0	Неприложимо
54	Дължина на газоразпределителната мрежа в л. м.	84 802	88 198	4%
55	Брой газоснабдени битови потребители, обществени сгради и фирми	1 768	2 195	24%
56	Брой реализирани проекти за възобновяеми енергийни източници	Няма данни	0	Неприложимо
57	Брой реализирани проекти за енергийна ефективност в обществени сгради	Няма данни	12	Неприложимо
58	Енергийното потребление в обществени сгради в kWh/година: (Цел: намаление) (данните са без налични такива за Община Разград)	1 771 672	2 356 936	33% увеличение на ен. потребление
59	Брой домакинства с подобрено енергийно потребление	4 182	5 231	25%
60	Брой потребители допълнително включени към интелигентни енергийни мрежи	755	3 228	328%
61	Плътност на телефонни постове (на 100 души)	30,13	30,13	-
62	Дължина на изградената преносна мрежа за предаване на данни, високоскоростен интернет и интерактивни услуги	Търговска тайна	Търговска тайна	Неприложимо

№	Специфични индикатори	Начална стойност 2011 г.	Междинна стойност за 2015/2016 г.	% Изменение
63	Степен на цифровизация на телефонните централи и телефонните линии	100%	100%	0
64	Брой лица/ дял от населението с осигурен широколентов достъп (със скорост поне 30 Mbps);	Търговска тайна	Търговска тайна	Неприложимо
65	Относителен дял на домакинствата с достъп до интернет	42,2	58,1	37,70%
66	Относителен дял на лицата на възраст между 16 и 74 години, използвали интернет през последните 12 месеца	50,4	56,4	11,90%
67	Брой домакинства, ползващи се от подобрени жилищни условия	Не се поддържа този индикатор	Не се поддържа този индикатор	Неприложимо
68	Брой новоизградени жилища	61	27	-55,70%
69	Население, живеещо на територии със стратегии за интегрирано градско развитие – брой жители	0	14 968	-
70	Нови публични пространства в градските зони – кв. м	Неприложимо	88 097	Неприложимо
71	Нови обществени или търговски сгради в градските зони – кв. м	Неприложимо	21 880	Неприложимо
72	Нова жилищна площ в градските зони – кв. м.	Неприложимо	12 932	Неприложимо
73	Брой реализирани проекти за рекултивация на замърсени терени	Неприложимо	4	Неприложимо
74	Обща площ на рекултивираните терени	Неприложимо	Няма данни	Неприложимо
75	Обхват на разделното сметосъбиране и предварителното третиране на ТБО	17	41	141%
76	Брой проекти за съоръжения за компостиране	0	1	
77	Площ на естествените местообитания с подобрен статус – в хектара	0	0	
78	Масово разпространени отпадъци (МРО) - тона	3 221	3 629	13%
79	Брой предприятия с функциониращи инсталации за пречистване на отпадните газове	0	0	0%
80	Допълнителен капацитет за рециклиране на отпадъците в тона	Неприложимо	0	Неприложимо
81	Прогнозирано намаление на парниковите газове в еквивалент тона CO2	Неприложимо	Неприложимо	Неприложимо

№	Специфични индикатори	Начална стойност 2011 г.	Междинна стойност за 2015/2016 г.	% Изменение
82	Население, ползващо се от мерки за защита от наводнения в %	14%	41%	27%
83	Население, ползващо се от мерки за защита от пожари и други мерки за превенция на риска в %		20%	20%
Приоритет 4: Подкрепа на човешкия капитал, социално приобщаване, повишаване на жизнения стандарт				
84	Естествен прираст	-6,4	-8,3	-1,9
85	Коефициент на раждаемост	8,5	8,1	-0,4
86	Коефициент на смъртност	14,9	16,4	1,5
87	Естествено движение на населението	-794	-976	22,90%
88	Механично движение на населението	-975	-831	-14,80%
89	Население под, във и над трудоспособна възраст	18 299 76 382 28 919	17 318 71 557 28 366	Относителният дял на над трудоспособната нараства с 1 % до 24% за сметка на трудоспособната в общия брой (61%)
90	Миграция	Повтаря се	Повтаря се	Неприложимо
91	Коефициент на икономическа активност	63,1	65,6	2,5
92	Коефициент на безработица	20,3	15	-5,3
93	Наети лица по трудово или служебно правоотношение по икономически дейности	26 538	26 055	-1,80%
94	Заети лица по степен на образование на областно ниво	Няма данни	Няма данни	Неприложимо
95	Брой на МСП, получили финансова помощ за обучение/квалификация	Неприложимо	6	Неприложимо
96	Брой заети лица, преминали обучение за повишаване на квалификацията	Неприложимо	52	Неприложимо
97	Брой безработни лица, участващи в активни мерки и програми на пазара на труда за периода	Няма данни	995	Неприложимо

№	Специфични индикатори	Начална стойност 2011 г.	Междинна стойност за 2015/2016 г.	% Изменение
98	Участие в инициативи за трансгранична трудова мобилност – брой лица	Не се поддържа този индикатор	Не се поддържа този индикатор	Неприложимо
99	Участие в проекти за насърчаване на равенството между половете, равните възможности и социалното включване с трансграничен характер – брой лица	Неприложимо	0	Неприложимо
100	Участие в образователни и обучителни схеми за подпомагане на младежката заетост, възможностите за образование и особено висше и професионално образование – брой лица	Няма данни	170	Неприложимо
101	Общ доход на домакинствата	8 045	11 147	38,60%
102	Общ разход на домакинствата по групи разходи	7 197	10 533	46,40%
103	Общ доход средно за лице	3 569	5 374	50,60%
104	Средна годишна работна заплата на областно ниво	6 488	8 702	34,10%
105	Средна годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности и област	Повтаря се	Повтаря се	Неприложимо
106	Брой учебни институции	65	61	-6,20%
107	Преподаватели и учащи в институции	1 235 14 630	1 110 13 538	-10% -10%
108	Детски градини по вид, детски учители и деца	84 442 4 524	71 391 3 909	-15% -12% -14%
109	Детски градини в селата, детски учители и деца	67 221 2 081	51 183 1 634	-24% -17% -21%
110	Учащи по степени на международната класификация на образованието (ISCED '97)	14 630	13 538	-7,50%
111	Въведено специализирано компютърно обучение като учебен предмет	33	26	-21%
112	Въведено специализирано езиково обучение като учебен предмет	44	51	16%
113	Нови информационни технологии като учебен предмет	382	415	9%
114	Брой компютри на 100 ученика	8	9	13%

№	Специфични индикатори	Начална стойност 2011 г.	Междинна стойност за 2015/2016 г.	% Изменение
115	Брой интернет места на 100 ученика	9	20	122%
116	Размер на инвестициите в лева за модернизация на материално-техническата база на учебните заведения	Неприложимо	3 317	Неприложимо
117	Брой на отпадналите ученици	297	241	-18,90%
118	Брой на закритите: 1.учебни заведения и 2. паралелки	Неприложимо	4; 25	Неприложимо
119	Капацитет на подпомаганите образователни услуги и грижи за децата – брой места*	Тълкува се различно и няма единни данни	Тълкува се различно и няма единни данни	Неприложимо
120	Здравна мрежа	3	3	0,00%
121	Брой детски ясли и деца	9 336	10 326	11,1% -3%
122	Брой медицински кадри – лекари, стоматолози, медицински специалисти	317 65 660	307 77 584	-3% +18% -12%
123	Брой лекари и стоматолози на 1 000 жители	2,56 0,53	2,62 0,66	+2% +26%
124	Регистрирани общи практики (на общопрактикуващи лекари) – общо и на 1 000 жители	55 0,4‰	48 0,4‰	-12,7% 0%
125	Брой реализирани проекти и размер на инвестициите за модернизация на болничните и за повишаване квалификацията на персонала в извън болничните заведения	Неприложимо	1	Неприложимо
126	Капацитет на подпомаганите здравни услуги – брой лица	Няма данни	Няма данни	Неприложимо
127	Брой социални услуги и капацитет на услугите	Неприложимо	3 633	Неприложимо
128	Брой закрити институции за деца и възрастни	Неприложимо	2	Неприложимо
129	Брой новоразкрити социални услуги	Неприложимо	16	Неприложимо
130	Брой на приемните семейства и брой на децата в тях	Неприложимо	111 141	Неприложимо
131	Брой реализирани проекти в социалната сфера в област Разград	Неприложимо	48	Неприложимо
132	Процент на обхванатите със социални услуги рискови общности и лица	Неприложимо	Трудно изчислим	Неприложимо

№	Специфични индикатори	Начална стойност 2011 г.	Междинна стойност за 2015/2016 г.	% Изменение
133	Брой служители в социалната сфера, преминали обучение за повишаване на квалификацията	Неприложимо	468	Неприложимо
134	Брой обществени сгради, преустроени за достъп на хора с физически увреждания	Неприложимо	19	Неприложимо
135	Брой културни институти: - музеи - театри - читалища - библиотеки и - кина	 3 1 98 1 0	 3 1 98 1 1	 0% 0% 0% 0% 1 ново кино
136	Брой театрални групи, танцови ансамбли и състави, балети, оркестри и хорове	114	140	23%
137	Брой проекти за реставрация на културни институти и на религиозни храмове	Неприложимо	1	Неприложимо
138	Брой фестивали, културни прояви, спектакли и общ брой посетители	Неприложимо	Трудно изчислим	Неприложимо
139	Брой посещения на подпомаганите културни обекти	Неприложимо	200 000	Неприложимо
140	Брой изградени/обновени спортни обекти и съоръжения	Неприложимо	6	Неприложимо
141	Брой реализирани проекти за развитие на младежки и спортни дейности	Неприложимо	2	Неприложимо
Приоритет 5: Укрепване на институционалния капацитет за провеждане на ефективна регионална политика				
142	Брой администрации, предоставящи услуги на едно гише	Неприложимо	5	Неприложимо
143	Брой извършвани електронни услуги от общинските и областната администрации	Неприложимо	197	Неприложимо
144	Брой услуги, изведени от администрациите – „аутсорсинг”	Неприложимо	1	Неприложимо
145	Брой реализирани „публични-частни партньорства“ „включително концесии“	Неприложимо	15	Неприложимо
146	Брой служители на администрациите с повишена квалификация	Неприложимо	984	Неприложимо
147	Брой разработени стратегически документи на местно и регионално равнище	Неприложимо	35	Неприложимо
148	Брой създадени механизми за мониторинг и оценка на стратегически документи на местно и регионално равнище	Неприложимо	1	Неприложимо

№	Специфични индикатори	Начална стойност 2011 г.	Междинна стойност за 2015/2016 г.	% Изменение
149	Брой междинни оценки и актуализации на стратегически документи на местно и регионално равнище	Неприложимо	6	Неприложимо
150	Брой реализирани проекти по Оперативните програми, ПРСР и други национални и международни програми	Неприложимо	195	Неприложимо
151	Брой проекти, насърчаващи правно-нормативното и административното сътрудничество и сътрудничеството между гражданите и институциите	Неприложимо	0	Неприложимо
152	Брой разработени и изпълнени проекти, подпомагащи реализацията на макро-регионални (вкл. за водни басейни) стратегии	Неприложимо	2	Неприложимо
153	Брой проекти за междурегионално сътрудничество, повишаващи ефективността на политиката на сближаване	Неприложимо	2	Неприложимо
154	Брой проекти за транснационално сътрудничество, повишаващи ефективността на политиката на сближаване	Неприложимо	1	Неприложимо

Легенда: … – Конфиденциални данни

Източници: НСИ (Справка ТСБ – Север, http://www.nsi.bg/), Справка ОДЗ, гр. Разград; Справка ДРСЗ – гр. Русе, Справка РИОСВ – Русе, Справка ВиК дружества 3 бр., Справка Енерго про, Справка БТК, Справка Овергаз, Справка РУО – гр. Разград, Справки от ИСУН и от ИСУН 2020, справка въпросници общини от област Разград.